

FORSIKRING FOR ANSATTE

STASJONERT I UTLANDET

Gjelder fra april 2016

Europeiskes verdensomspennende nettverk

- Europeiske har bygget sitt verdensomspennende nettverk i 90 år - for at du skal føle deg trygg på reisen.
- Europeiske eier kontorer, Euro-Center, over hele verden. De ansatte snakker det lokale språk og skandinavisk, og har opparbeidet egne lokale nettverk gjennom mange år.
- Europeiske har et eksklusivt samarbeid med Sjømannskirken som vi benytter ved sykebesøk og i krisesituasjoner
- Europeiske har eget feltteam med leger, psykiatere og sykepleiere, som rykker ut i katastrofesituasjoner.

Europeiske Alarmsentral

er betjent hele døgnet, 365 dager i året. Alarmsentralen har oppdatert og detaljert informasjon om mer enn 60 000 leger og sykehus over hele verden. Dette sikrer deg rask og riktig behandling der du befinner deg

Ved behov for øyeblikkelig hjelp, kontakt: Tel: +47 214 95 000 / +45 70 15 25 00.

Euro-Center - Europeiskes servicekontorer

Våre medarbeidere på disse kontorene kjenner landet og de lokale forholdene, og de snakker både skandinavisk og det lokale språket. Euro-Center finnes i alle verdensdeler:

AUSTRALIA - Sydney	Tel: +61(2)8274 5700
BRASIL - Sao Paulo	Tel: +55 11 3208 6085
KINA - Beijing	Tel: +86 10 8455 9500
KYPROS - Larnaca	Tel: +357 246 59860
RUSSLAND - Moskva	Tel: +7 495 987 1775/-6
SPANIA - Mallorca	Tel: +34 97 172 6003
SØR-AFRIKA - CapeTown	Tel: +27 21 440 9999
THAILAND - Bangkok	Tel: +66 (0) 26 96 36 26
TSJEKKIA - Praha	Tel: +420 221 86 06 30
TYRKIA - Istanbul	Tel: +90 212 315 4000
USA - New York	Tel: +1 212 265 8522

Din Trygghet – i hele verden!

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forsikringsbevis	side 4
Forsikringens gyldighet.	side 5
• Varighet	side 5
• Hvem er forsikret	side 5
• Evakuering.	side 5
• Streik - lockout - konkurs.	side 5
• Ekspedisjoner	side 5
Avbestillingsforsikring	side 5
Forsinkelse	side 6
• Forsinket avgang	side 6
• Forsinket ankomst	side 6
• Forsinket bagasje	side 7
Reisegodsforsikring	side 7
• Penger	side 7
• Pass/billetter	side 7
Innbo – og løsøre	side 8
• Brann/vannskade/tyveri.	side 8
• Penger/verdipapirer.	side 8
Hjemkallelse - Returreise - remlassering	side 9
Sykeforsikring	side 9
• Poliklinisk behandling	side 9
• Sykehusopphold	side 9
• Svangerskap og fødsel	side 9
• Hjemmesykepleie	side 9
• Tannlegeutgifter.	side 10
• Hjemstransport/Medisinsk evakuering	side 10
Ulykkesforsikring	side 10
• Yrke/ervert	side 11
• Sport/idrett	side 11
Ansvarsforsikring	side 12
Retts hjelp	side 12
Sikkerhetsforskrifter	side 13
Skadeoppgjørregler	side 13
Felles bestemmelser.	side 16
• Opplysningsplikten	side 16
• Aktsomhet.	side 16
• Definisjoner	side 16
• Dobbeltforsikring/regress.	side 16
Tilleggsforsikringer	side 16
Generelle vilkår	side 17

Forsikringsbevis

Frist for å melde inntruffet skade

Tap/skade skal meldes til Europeiske omgående, jf. Forsikringsavtaleloven (FAL) 4-10 eller 13-11. Sikrede mister retten til erstatning dersom kravet ikke er meldt til selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kjennskap til de forhold som begrunner det, jf. FAL 8-5 og 18-5.

Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister

Alle skader som blir meldt til et forsikringsselskap registreres også i Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister (FOSS). Ved registrering av skade får forsikringsselskapet automatisk en oversikt over alle skader som er meldt registeret på samme kunde, også skader som er meldt andre forsikringsselskap. Det er ikke mulig for selskapene å hente ut informasjon fra registeret annet enn ved registrering av skade. Registeret er ikke tilgjengelig for andre. Registrerte skader slettes etter 10 år. Forsikringstakerne har innsynsrett i registeret etter Personregisterloven § 7. Dersom slikt innsyn ønskes, må skriftlig anmodning sendes eget forsikringsselskap.

Intern klageordning

Hvis du er uenig i vår avgjørelse i en sak som vedrører din reiseforsikring, kan du kontakte vårt Kundeombud for å få den vurdert på nytt. Kundeombudet ser på saken med nye og upartiske øyne. Hvis du ikke får medhold hos Kundeombudet, kan du gå videre til Kundepanelet og får saken din vurdert der. I Kundepanelet har kundene flertallet. Det består av upartiske personer uten forsikringsbakgrunn og en representant for selskapet. Kundeombudet når du på telefon 02400, kundeombudet@if.no eller ved å skrive til If Skadeforsikring, Postboks 240, 1326 Lysaker.

Retten til å kreve nemndbehandling

Du kan også rette klager til Finansklagenemnda, Postboks 53, Skøyen, 0212 Oslo. Telefon 23 13 19 60.

Forsikringens gyldighet og opphør

Premien skal være betalt innen utløpet av den oppgitte betalingsfrist og senest første dag i avtaleperioden. Gjelder forsikringen for ett år eller mer, fornyes forsikringen automatisk for ett år hvis ikke forsikringstaker varsler oss om at forsikringen ikke skal fornyes. Slikt varsel må sendes oss innen forsikringstidens utløp. Forsikringstaker kan i forsikringstiden si opp en løpende forsikring dersom forsikringsbehovet bortfaller eller ved flytting til annet selskap. Flytting skal varsles oss med en frist på minst en måned, jf. generelle vilkår pkt. 6.2.3

Hvem er forsikret?

Forsikringen gjelder for den/de personer som er nevnt i forsikringsbeviset. Medforsikret ektefelle/ samboer/partner som skal følge med og bo sammen med sikrede/forsikrede på stasjoneringsstedet, må være registrert med samme bostedsadresse som denne. Egne barn som følger med og skal bo sammen med sikrede/forsikrede på stasjoneringsstedet er medforsikret til fylte 21 år.

Sikkerhetsforskrifter

Hensikten med sikkerhetsforskriftene er å redusere eller avverge skader og tap og de skal overholdes. Om følgene av å ikke overholde sikkerhetsforskriftene, se vilkårene pkt. 10.2 og FAL 4-8

Sikkerhetsforskrift for avbestillingsforsikringen: Straks det er klart at reisen ikke kan gjennomføres plikter sikrede å avbestille reise/opphold/leieforhold der denne/dette er kjøpt og forholde seg til reisearrangørens avbestillingsbestemmelser gjeldende for den aktuelle reisen.

Sikkerhetsforskrifter for reisegodsforsikringen:

Sikkerhetsforskriftene krever at sikrede

- skal føre tilsyn med de forsikrede gjenstander og passe på at ikke noe glemmes igjen.
- skal låse oppbevaringssted og dører og lukke/sikre vinduer når du forlater eiendelene. Koder/nøkler skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende
- skal bære penger, pass og billetter på/med deg eller låse dem inn i fastmontert safe eller oppbevare de under dobbelt lås i bygning. Koder/nøkler skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende

- skal plassere gjenstander som nevnt i vilkårets pkt. 5.4.5.6 og 5.4.5.7 under lås når de ikke er i bruk som ikke er i bruk, under lås. Dersom låst oppbevaring ikke er tilgjengelig, skal sikrede bære gjenstandene med seg. Gjenstander som er nevnt i pkt. 5.4.5.6 skal ikke oppbevares i motorkjøretøy, campingvogn, båt, telt eller i rom som andre enn sikrede og hans/hennes reisefølge har adgang til
- ikke skal etterlate eiendelene i/på båt, campingvogn, telt eller motorkjøretøy om natten/forlatt for mer enn ett døgn. Med natten menes tiden fra sikrede forlater kjøretøyet/teltet til han/hun er tilbake neste dag og i alle tilfeller når sikrede er borte fra kjøretøyet/teltet fra kl 0000 til kl 0600
- skal sørge for at gjenstandene er tilstrekkelig og hensiktsmessig emballert og sikret under transport. Elektronisk utstyr som medbringes i båt/kanoe/kajak skal pakkes i vann-tett emballasje
- ikke skal sende skjøre gjenstander, bedervelige varer, medisiner, briller, penger, smykker, armbåndsur, edelstener, edelt metall, foto-/video- og datautstyr, audiovisuelt utstyr med tilbehør, mobiltelefon og annet elektronisk utstyr i innsjekket bagasje

Sikkerhetsforskrifter for innbo-og løsøreforsikringen

Sikkerhetsforskriftene krever at sikrede skal:

- overholde de stedlige brannforskrifter og pålegg gitt av offentlig myndighet.
- unngå frostskaide og derfor sørge for at bostedet er tilstrekkelig oppvarmet, eller sørge for nedtapping av røranlegg og i den forbindelse kontrollere at stoppekran er tett.
- påse at dører er låst og nøkler oppbevart utilgjengelig for uvedkommende. Vinduer og andre åpninger skal være lukket og forsvarlig sikret med haspe eller lignende for å hindre uvedkommende i å komme inn i rommet/bygningen. Vindu i luftstilling anses ikke som forsvarlig sikret. I andre bygninger enn bolighus, skal i tillegg penger, smykker, kamera, pels og andre verdigjenstander oppbevares under lås eller være tilsvarende sikret.
- påse at sykkel er låst og nøkkel oppbevart utilgjengelig for uvedkommende

Ansvarsbegrensning ved endring av risiko, jf. FAL 4-7,13-6 og 13-7

Vårt ansvar kan settes ned ved endring av risiko, blant annet hvis sikrede/forsikrede uten avtale med oss:

- er utøver av visse risikoaktiviteter, jf. vilkår pkt. 5.8 og 5.9.3.7
- er utøver av yrker med forhøyet ulykkesrisiko, jf. vilkår pkt. 5.9.2.2
- deltar i ekspedisjoner eller oppdagelsesreiser, jf. vilkårene pkt. 5.1.2
- reiser/oppholder seg i et område med forhøyet risiko for krig/terror/politisk uro, se pkt 5.1.2

Vårt ansvar kan også reduseres hvis forsikrede deltar i slagsmål, medvirker eller deltar i en kriminell handling eller er offer for gjeldelse i en slik sammenheng, se vilkår pkt. 5.8 og 5.9.3.8

Andre begrensninger

Ulykkesforsikringen gjelder under oppholdet på stasjoneringsstedet og på reiser som beskrevet i pkt. 2. Om begrensninger i deknningen for behandlingsutgifter se vilkårene pkt. 5.9.1 og 5.9.3.11

Øvrige begrensninger og unntak er inntatt i enkelte dekningsbeskrivelsene: Forsikringens gyldighet, Avbestilling, Forsinkelser, Reisegods, Innbo og løsøre, Hjemkallelse, Sykeforsikring, Ulykke, Ansvar og Rettshjelp.

Tilleggsforsikringer, se pkt.11

Etter en individuelle risikovurdering kan forsikringen utvides til å omfatte utgifter/ulykkeskade oppstått i sammenheng med:

- boksing, judo, karate og annen kampsport og trening til dette
- dykking dypere enn 40 meter
- motorsport som utøves i konkurranse og trening til dette
- basehopping
- stuntaktiviteter
- andre aktiviteter som kan betraktes som ekstremспорт
- høydesyke, ekspedisjoner og lignende reiser
- stasjoneringsopphold i områder med forhøyet risiko for krig/terror og politisk uro

Vilkår Utestasjonerte

1 Hvem er forsikret

Dersom ikke annet er avtalt gjelder forsikringen for den/de personer som er nevnt i forsikringsbeviset.

Dersom det er avtalt at forsikringen skal omfatte familie som skal bo sammen med sikrede/forsikrede på stasjoningsstedet, gjelder følgende:

- Medforsikret ektefelle/samboer/registrert partner må ha samme bostedsadresse som sikrede/forsikrede.
- Medforsikret samboer er ikke likestilt med ektefelle ved utbetaling av dødsfallerstatning hvis ikke han/hun er oppnevnt som begunstiget. Dersom det ikke finnes ektefelle og det ikke er oppnevnt noen begunstiget, skal erstatningen utbetales til forsikredes arvinger etter lov eller testament, jf. FAL15-1
- Medforsikret ektefelle omfattes ikke av forsikringen fra det tidspunkt det er avsagt dom for eller gitt bevilling til separasjon eller skilsmisse, selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig
- Ektefelle/samboer/barn som blir igjen i hjemlandet, eller barn som går på skole/studerer utenfor stasjoningsstedet, er ikke omfattet av forsikringen.
- Sikredes barn er medforsikret til barnet har fylt 21 år. Barnet må ha samme folkeregistrerte adresse som en av foreldrene.
Med barn menes:
  - Sikredes barn, også særkullsbarn
  - Medforsikret ektefelles/samboers/partners særkullsbarn
  - Adoptivbarn. Barnet er medforsikret fra det tidspunkt sikrede har overtatt den faktiske omsorgen for barnet.
  - Fosterbarn. Barnet må ha samme folkeregistrerte bostedsadresse som sikrede

2 Forsikringens gyldighet

Forsikringen gjelder:

- under oppholdet på stasjoningsstedet i det geografiske område og for det tidsrom som vil gå fram av forsikringsbeviset
- på ferie - og fritidsreiser i hele verden
- på tjenestereiser i hele verden

En reises varighet regnes fra sikrede/forsikrede forlater bostedsadressen på stasjoningsstedet eller i hjemlandet og til han/hun er tilbake på samme adresse. Forsikringen må være gyldig før reisen er påbegynt

Forsikringen er gyldig utover denne periode i inntil:

- 2 døgn som følge av uforutsette og tvingende årsaker utenfor sikredes/forsikredes kontroll (f.eks. værforhold)
- 30 døgn når forlengelse av oppholdet skyldes sykdom og forsikrede av medisinske årsaker ikke kan reise hjem som planlagt. Det forutsettes at planlagt hjemreisedato er innenfor forsikringstiden.

3 Forsikringens dekningsområde

Forsikringens geografiske dekningsområde fremgår av forsikringsbeviset.

4 Forsikringens dekninger

Hva forsikringen inneholder og hvilke forsikringssummer som gjelder, vil fremgå av forsikringsbeviset

5 Hva er forsikret

5.1 Forsikringen omfatter:

- Evakuering
- Egenandel privat leiebil
- Avbestilling
- Forsinkelser
- Reisegods

- Innbo- og løsøre
- Hjemkallelse/Returreise/Tilkallelse
- Sykeforsikring – valgfri
- Ulykkesforsikring – valgfri
- Ansvarsforsikring
- Rettshjelpsforsikring.

5.1.1 Evakuering

Vi erstatter nødvendige og dokumenterte merutgifter til reise og opphold ved evakuering til nærmeste sikre destinasjon/til hjemlandet/stasjoningsstedet når årsaken til evakueringen er:

- krig, terrorhandling, opprør eller lignende alvorlig forstyrrelse av den offentlige orden. Med terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder voldshandlinger eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser og som fremstår å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller for å fremkalle frykt. Evakueringen skal skje i henhold til Utenriksdepartementets evakueringsråd for det aktuelle området eller etter avtale med oss når det gjelder tid og sted. Det forutsettes at området ble ansett som fredelig før sikrede reiste dit.
- naturkatastrofe på reise utenfor hjemlandet/stasjoningsstedet. Med naturkatastrofe forstås jordskjelv, vulkanutbrudd og annen katastrofe som skyldes plutselige og voldsomme naturkrefter av en helt ekstraordinær voldsomhet, styrke og utbredelse. Evakueringen skal skje i henhold til stedlig myndighet, Utenriksdepartementets anbefaling eller etter avtale med oss
- epidemi som bryter ut på reise utenfor hjemlandet/stasjoningslandet. Med epidemi menes smittsom alvorlig sykdom som sprer seg hurtig mellom mennesker. Evakueringen skal skje i henhold til norske myndigheters anbefaling eller etter avtale med oss

Vi erstatter inntil kr 30.000 pr. person, inntil kr 60.000 pr. familie til retur til destinasjon/til hjemlandet/stasjoningsstedet er mulig, maksimalt i 30 dager etter at hendelsen inntreffer.

5.1.2 Restriksjoner og unntak

Forsikringen omfatter ikke:

- tap/skade/utgifter som direkte eller indirekte har sammenheng med streik, lockout eller annen form for arbeidskonflikt
- merutgifter/økonomisk tap på grunn av konkurs
- tapt arbeidsfortjeneste - uansett årsak
- høydesyke og deltakelse i ekspedisjoner og lignende reiser uten at det er tegnet tilleggsforsikring for dette, se pkt. 11
- Uten tilleggsforsikring, se pkt. 11, omfatter ikke forsikringen skade/tap/merutgifter som direkte forårsakes av krig, terror, opprør eller annen alvorlig forstyrrelse av den offentlige orden på stasjoningsstedet. Tjenestereiser ut fra stasjoningsstedet er omfattet. Generelle vilkår fravikes. Ved ferie- og fritidsreise til slike områder, vil ikke skade/tap/utgifter som skyldes ovennevnte handlinger, være omfattet av forsikringen

Egenandel i henhold til leiekontrakt inngått av andre enn sikrede selv, eller betalt av andre enn sikrede selv, er ikke å anse som sikredes økonomiske tap.

Vi refunderer inntil kr 8 000 pr. skadetilfelle

5.1.3 Egenandel privat leiebil

Ved tyveri eller skade på egen leiebil i løpet av en reise, refunderer vi egenandelen sikrede blir holdt økonomisk ansvarlig for i henhold til leiekontrakten sikrede har inngått med utleiefirmaet.

5.2 Avbestilling

Se også sikkerhetsforskriften i pkt.8.1 og skadeoppgjørregler

i pkt. 9.1

5.2.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter det sikrede i følge kvittering har betalt for den avbestilte reisen før skadetilfellet inntraff. Arrangementer er omfattet når de er en del av reisens pris.

Forsikringen gjelder for reiser/leieforhold i hele verden. Den forsikrede reise/leieavtale må være betalt av sikrede før utreisedato og reisen må starte fra bostedsadresse i hjemlandet eller fra stasjoneringstedet.

Forsikringstiden regnes fra det tidspunkt reisen/leieforholdet er helt eller delvis betalt til planlagt avreisetidspunkt. Det er en forutsetning at forsikringen er i kraft før første innbetaling er foretatt. Forsikringen omfatter ikke avbestilling etter at reisen er påbegynt.

5.2.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Forsikringen omfatter ikke:

- det sikrede kan kreve refundert fra reisearrangør/transportør/utleier i henhold til gjeldende avbestillingsbestemmelser
- skatter og offentlige avgifter
- bonuspoeng
- gebyrer ved refusjon av skatter og avgifter
- reiser som er overdratt til andre
- egen timeshare- andel, inkl. årlige kostnader og tapte leieinntekter
- reiser/arrangementer/leieforhold som avlyses/kanselleres av reisearrangør/transportør/arrangør/utleier/forsikringstaker
- tjenestereiser betalt av annen arbeidsgiver enn forsikringstaker

5.2.3 Hva vi erstatte

Vi erstatte avbestillingsomkostninger når sikrede ikke kan gjenomføre en reise på grunn av:

- at sikrede selv eller noen i dennes nærmeste familie, se pkt.10.3, blir uventet, akutt og behandlingskrevende syk, alvorlig skadet i en ulykke, eller dør
- at sikredes eneste reiseledsager eller noen i dennes nærmeste familie, se pkt.10.3, blir uventet, akutt og behandlingskrevende syk, alvorlig skadet i en ulykke eller dør
- at sikredes eller sikredes ektefelles/samboers/barns/eneste reiseledsagers planlagte behandling/undersøkelse/operasjon fremskyndes eller utsettes og endringsmelding om dette mottas mindre enn 14 dager før planlagt avreisedato
- at sikrede eller sikredes ektefelle/samboer/barn/eneste reiseledsager blir innkalt som jurymedlem, meddommer eller vitne i en rettsak mindre enn 14 dager før planlagt avreisedato
- at sikredes nære kollega, medarbeider eller leder, ansatt hos forsikringstaker skadedagen blir uventet og akutt syk, alvorlig skadet i en ulykke eller dør.
- at en i sikredes reisefølge (inntil 6 personer) blir uventet og akutt syk, alvorlig skadet i en ulykke eller dør. Med reisefølge menes personer som har kjøpt en feriereise sammen, med avreise samtidig og med samme reisemål
- at en nøkkelperson i sikredes reisefølge ikke kan gjennomføre en feriereise på grunn av at vedkommende blir uventet og akutt syk, alvorlig skadet i en ulykke eller dør mindre enn 14 dager før planlagt avreisedato. Med nøkkelperson menes en person de øvrige i reisefølget er avhengig av på en slik måte at reisen ikke kan gjennomføres uten denne personens deltakelse (sjåfør, båtfører, dirigent mfl) Nøkkelperson kan også være en person sikrede skal ha møte med, men som på grunn av egen sykdom, ulykkesskade eller død ikke kan delta og dermed bortfaller sikredes formålet med tjenestereisen
- brann, innbrudd, naturskade eller vannledningskade som rammer sikredes bolig/forretning/ kontor og som krever at sikrede selv er til stede

- at det på reisemålet inntreffer epidemi eller naturkatastrofe som gjør reisemålet utilgjengelig og når det innebærer fare for liv/helse å oppholde seg der
- at det på reisemålet inntreffer terrorhandling, krig eller annen krigslignende handling som gjør reisemålet utilgjengelig og når Utenriksdepartementet fraråder alle reiser til og opphold i området. Avbestillingsomkostninger erstattes for reiser med avreise fra reiserådet publiseres og inntil 14 dager deretter.

Forverring av sykdom/lidelse som sikrede er under behandling for før en reise er betalt, er ikke å anse som en uventet og akutt sykdom inntruffet i forsikringstiden.

Erstatning utbetales når forhold som nevnt over inntreffer i forsikringstiden.

5.2.4 Hva vi ikke erstatte:

Vi erstatte ikke avbestilling som skyldes:

- svangerskap eller frivillig abort
- svangerskapskomplikasjoner og fødsel fra og med 36.svangerskapsuke
- at sykehusopphold/utredning/undersøkelse/behandling tar lengre tid enn planlagt
- at rekreasjons-/kuropphold blir fremskyndet/utsatt
- at reisens hensikt bortfaller i andre tilfeller enn som beskrevet ovenfor, se pkt. 5.2.3
- frykt for sykdom/smitte i andre tilfeller enn som beskrevet ovenfor, se pkt. 5.2.3
- frykt for situasjonen/tilstanden på reisemålet

5.3 Forsinkelser

5.3.1 Forsinket avgang

Dersom sikrede blir forsinket på grunn av at det forhåndsbetalte, offentlige transportmiddelet ikke går til avtalt tidspunkt, erstatte vi nødvendige og dokumenterte merutgifter for å innhente den fastlagte reiseruten.

Vi erstatte inntil kr. 1.500 pr. person og inntil kr 4.000 for familie for reiseutgifter eller overnattingsutgifter.

Forsinkelsen må direkte skyldes:

- ekstremvær som forsinket det transportmiddel sikrede skal reise med
  - teknisk feil ved transportmiddelet eller trafikkuhell med transportmiddelet
- og som oppstår etter at reisen er påbegynt

Vi forutsetter at forsinkelsen er skriftlig bekreftet av reisearrangør eller trafikkselskap.

Vi erstatte ikke utgifter ved flyforsinkelse, kansellering eller overbooking som omfattes av EU- direktiv 261/2004 og som flyselskapene selv har erstatningsansvaret for.

5.3.2 Forsinket ankomst

Dersom en forsinkelse på minst 2 timer medfører at sikrede kommer for sent til forhåndsbetalt transport, erstatte vi nødvendige og dokumenterte merutgifter for å innhente den fastlagte reiseruten.

Vi erstatte reiseutgifter med inntil kr 20.000 pr. person, inntil kr 50.000 for familie og overnattingsutgifter med inntil kr 1 500 pr. person, inntil kr 4.000 pr. familie

Forsinkelse må direkte skyldes:

- ekstremvær som forsinket det offentlige transportmiddel sikrede reiser med /skal reise med
- teknisk feil ved det offentlige transportmiddel sikrede reiser

- med/skal reise med
  - trafikkuhell med det offentlige transportmiddel sikrede reiser med/skal reise med
  - teknisk feil eller trafikkuhell som krever berging av den privatbil sikrede reiser med
- og som oppstår etter at reisen er påbegynt.

Ved opphold på offshoreinstallasjon, skip eller lignende, erstattes nødvendige og dokumenterte merutgifter for å innhente den fastlagte reiseruten når forsinkelsen er på minst 72 timer (3 døgn) ved ankomst Heliport.

Vi forutsetter at forsinkelsen og årsaken er skriftlig bekreftet av reisearrangør, trafikkelskap eller bergingsselskap.

Vi erstatter ikke utgifter ved flyforsinkelse, kansellering eller overbooking som omfattes av EU- direktiv 261/2004 og som flyselskapene selv har erstatningsansvaret for.

5.3.3. Forsinket/forbyttet bagasje - tjenestereise

Når innsjekket bagasje ankommer forsinket til reisemålet, og forsinkelsen er bekreftet av transportør (PIR-rapport), refunderes nødvendige og dokumenterte (originalkvitteringer) utgifter til innkjøp av klær og toalettsaker for bruk i den tiden bagasjen var savnet.

Slike merutgifter refunderes også dersom innsjekket bagasje blir forbyttet.

Vi refunderer inntil kr 6 000 pr. person.

Medreisende ektefelle/samboer vil få refusjon etter pkt. 5.3.4

Medforsikret ektefelle/samboer på tjenestereise for annen arbeidsgiver enn forsikringstaker, vil få refusjon etter pkt. 5.3.4

Dersom innsjekket bagasje ikke er tilgjengelig på grunn av flyforsinkelse som medfører ufrivillig transitt med overnatting, refunderes inntil kr 500 pr.person for nødvendige innkjøp av klær og toalettsaker

5.3.4 Forsinket/forbyttet bagasje - privatreise

Når innsjekket bagasje ankommer minst 4 timer forsinket til reisemålet, og forsinkelsen er bekreftet av transportør (PIR-rapport), refunderes nødvendige og dokumenterte (originalkvitteringer) utgifter til innkjøp av klær og toalettsaker for bruk i den tiden bagasjen var savnet.

Slike merutgifter refunderes også dersom innsjekket bagasje blir forbyttet og ikke kommer til rette innen 4 timer

Vi refunderer inntil kr 3 000 pr. person, inntil 15 000 pr. familie

Dersom innsjekket bagasje ikke er tilgjengelig på grunn av flyforsinkelse som medfører ufrivillig transitt med overnatting, refunderes inntil kr 500 pr.person, inntil kr 2 500 pr. familie for nødvendige innkjøp av klær og toalettsaker

5.4 Reisegods

Se også sikkerhetsforskrifter i pkt.8.2 og skadeoppgjørregler i pkt. 9.2

5.4.1 Forsikringen omfatter:

- personlig reisegods. Med reisegods menes de personlige eiendeler sikrede har med seg for sitt bruk under reise og opphold. Reisegods er også gjenstander sikrede har leid/lånt i henhold til skriftlig kontrakt inngått ved overtakelsen av gjenstanden, før reisen er påbegynt

- arbeidsgivers eiendeler sikrede har med seg på reise
- personlig reisegods sendt som innsjekket bagasje når sikrede reiser sammen med transportmiddelet. En eventuell atskillelse som skyldes transportørens disponering vil ikke få betydning for sikredes rett til erstatning.

5.4.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Som personlig reisegods regnes ikke:

- motorkjøretøy og campingvogner med tilbehør. Med tilbehør menes alarm, reservedeler og fastmontert utstyr som for eksempel musikkanlegg, mobiltelefon og skiboks/bagasjeboks. Kjøreutstyr til motorkjøretøy som for eksempel kjøredress, hjelm, hansker, støvler og bagasjeoppbevaring regnes som tilbehør når dette er i bruk, eller når det oppbevares sammen med kjøretøyet, se pkt. 5.4.5.7
- båter med tilbehør. Kano/kajakk regnes ikke som båt i denne sammenheng
- luftsportsutstyr; herunder fallsjerm, hang-/paraglider med tilbehør og basehoppstyre
- flyttegods, møbler og innbo
- varer og vareprøver, verktøy, maskiner og måleinstrumenter.
- tegninger, manuskripter, dokumenter, reisesjekker, verdipapirer, medlems-/ID-/adgangskort, sertifikater/bevis av ethvert slag
- frimerker, samlinger, eksponert film og lagrede data. Med samlinger menes gjenstander/ting med samlerinteresse/samleverdi som for eksempel kunstverk, ekte tepper, våpen, mynt-, seddel- og frimerkesamling
- nærings- og nytelsesmidler
- dyr
- eiendeler tilhørende annen arbeidsgiver enn forsikringstaker

5.4.3 Hvor forsikringen ikke gjelder

Forsikringen gjelder ikke når sikrede er:

- hjemme
- på undervisningssted/studiested i undervisningstiden/studietiden (barnehage, SFO/AKS, skole, universitet, høyskole, militærtjeneste mfl)
- på arbeidssted i arbeidstiden. Med arbeidssted menes det stedet der sikrede utfører sitt vanlige, daglige arbeide.

Forsikringen omfatter ikke tap av/skade på eiendeler som er oppbevart ovennevnte steder, uansett tidspunkt, også når sikrede selv er på reise.

5.4.4 Vi erstatter

Vi erstatter tap av/skade på reisegods som skyldes:

- Tyveri. Med tyveri menes borttagning av eiendeler sikrede har i sin besittelse, jf. straffelovens §§ 321, 322 og 323. At eiendeler mistes/bortkommer og senere beholdes av finneren, er ikke å anse som tyveri, jf. straffeloven § 345
- Ran, jf. straffelovens §§ 327, 328 og 329.
- Skadeverk. Med skadeverk menes at en annen person forsettlig ødelegger, skader, gjør ubrukelig eller forspiller eiendeler sikrede har i sin besittelse, jf. straffelovens §§ 21, 22, 351, 352 og 353.
- Naturskade. Med naturskade menes skade som direkte skyldes naturulykke det vil si skred, storm, stormflo, flom, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf. Lov om naturskadeforsikring.
- Trafikkuhell med motorkjøretøy, båt, campingvogn eller sykkel, se pkt. 10.3
- Brann, nedsooting, direkte lynnedslag og eksplosjon. Med brann menes ild som er kommet løs.
- Vannskade i bygning. Med vannskade menes utstrømming av vann fra bygnings rørledning eller vann som plutselig trenger inn i bygningen fra terreng eller grunn.
- Transportskade/tap under transport når reisegods er sendt som innsjekket bagasje og når tap/skade er bekreftet med PIR-rapport, se også pkt. 5.4.6

5.4.5 Begrensninger

Innenfor avtalt forsikringssum erstatter vi:

5.4.5.1 Penger med inntil kr 3.000 pr. person, inntil kr. 6.000 pr. familie, pr. skadetilfelle.

5.4.5.2 Mobiltelefon/smart-telefon med tilbehør med inntil kr. 3.000 pr. skadetilfelle

5.4.5.3 CD, DVD, blu-ray og dataspill med inntil kr 2.500 pr. skadetilfelle

5.4.5.4 Sykkel med påmontert tilbehør med inntil kr 4.000 pr. skadetilfelle. Øvrig utstyr/tilbehør, så som hjelm, sko mm, erstattes som beskrevet i punkt 5.4.5.7.

5.4.5.5 Billetter (reisedokumenter) og pass med inntil kr 10.000 pr. person, inntil kr 50 000 pr. familie

Gjenstander som er nevnt i pkt.5.4.5.6.og 5.4.5.7 med inntil kr 20 000 pr. person, inntil kr.30 000 pr. familie

5.4.5.6 Smykker, ur, perler, edelstener, edelt metall, bunadssølv, foto-/video-/datautstyr med tilbehør og programvare, audiovisuelt utstyr med tilbehør, mobiltelefon (se pkt. 5.4.5.2) og annet elektronisk utstyr med tilbehør

5.4.5.7 Antikviteter, kunstgjenstander, tepper, pelsverk, bunad/folkedrakt med tilbehør (ekskl. sølv), musikkinstrumenter og musikkutstyr, våpen med tilbehør og ammunisjon, sportsutstyr; også utstyr/tilbehør for fiske, ski, sykkel, golf, klatring, dykking og luftsport, kjøretøystyr til motorkjøretøy som for eksempel kjøredress, hjelm, hansker, støvler og bagasjeoppbevaring, se pkt. 5.4.2

5.4.5.8 Andre enkeltgjenstander enn nevnt i punkt 5.4.5.6 og 5.4.5.7 erstattes med inntil kr 15 000 pr. skadetilfelle.

5.4.5.9 Arbeidsgivers eiendeler med inntil kr 15.000 pr. skadetilfelle med de begrensninger som gjelder forøvrig. Dette erstattes i tillegg til avtalt forsikringssum for reisegods

5.4.5.10 Nøkler med inntil kr 4.000 pr. skadetilfelle

5.4.6 Vi erstatter ikke:

- skade som skyldes gjenstandens vanlige bruk
- skadeverk forårsaket av noen i sikredes nærmeste familie, det vil si ektefelle/samboer, barn, foreldre og søsken
- svi- og gnistskader som ikke skyldes brann
- mindre skade på koffert, ryggsekk, barnevogn og sykkel (for eksempel rifter, riper, skraper, flekker o.l.)
- skade på innsjekket koffert, bag, ryggsekk og annen emballasje
- skade på gjenstander under transport som skyldes at væske har rent ut, at gjenstander er knust, bederfelige varer, eller at gjenstander på grunn av sin tilstand/form har forårsaket skade
- utgifter/økonomisk tap som følge av tapt/skadet reisegods
- skade/tap som skyldes underslag/bedrageri, jf. Straffeloven §§ 321, 325, 326, 371, 372, 373 og 374
- gjenstander som er kjøpt eller mottatt som gave utenfor Norge og som ikke er deklart ved innførsel i henhold til gjeldende regelverk. Se Tollovens/Merverdiavgiftsloven med forskrifter

5.5 Innbo- og løsøre forsikring

5.5.1 Hva forsikringen omfatter:

Forsikringen omfatter innbo og løsøre i sikredes faste bolig på stasjoneringstedet som tilhører sikrede selv, hans/hennes arbeidsgiver eller som sikrede har overtatt ansvaret for i henhold til skriftlig avtale/leiekontrakt. I tillegg omfattes innbo/løsøre slik det er

beskrevet i vilkårene forøvrig.

5.5.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Som innbo og løsøre regnes ikke:

- motorkjøretøy, deler, fastmontert tilbehør, dekk og felger og annet tilbehør til motorkjøretøy
- båt med lengde over 15 fot. Kano, kajakk og seilbrett regnes ikke som båt
- påhengsmotor med mer enn 10hk
- brygger
- gressklipper, snø –og jordfreser
- yrkesløsøre og varer
- luftfartøy, deler og tilbehør til slike. Hang- og paraglider regnes ikke som luftfartøy

5.5.3 Hvilke skader/tap gjelder forsikringen for

Vi erstatter skade/tap som skyldes:

- brann, det vil si ild som er kommet løs
- plutselig nedsoting
- eksplosjon
- direkte lynnedslag, det vil si at gjenstanden direkte er truffet av lynet og tydelig merket av nedslaget.
- elektrisk fenomen, det vil si kortslutning, lysbue, overslag og overspenning, også som følge av lyn og tordenvær
- utstrømming av gass, vann eller annen væske fra rørledning med tilknyttet utstyr, ved brudd/lekkasje/oversvømmelse fra slikt utstyr. Tap av gass, vann og annen væske erstattes med inntil kr. 10.000 pr. skadetilfelle
- vann som plutselig trenger inn i bygning fra terreng eller grunn når dette fører til synlig, frittstående vann over laveste gulv. Vann i oppført gulvkonstruksjon regnes ikke som frittstående
- oversvømmelse eller lekkasje fra akvarium eller vannseng
- utstrømming fra brannslukningsapparat
- tyveri av innbo og løsøre fra bygning og skadeverk i forbindelse med innbrudd. Bygningskade ved innbrudd erstattes med inntil kr. 16.000 pr. skadetilfelle.
- tyveri fra bod med adgang fra felles kjeller, loft og garasje. Erstattes med inntil kr. 25.000 pr. skadetilfelle
- tyveri fra privat boligs uteareal, unntatt fellesareal. Erstattes med inntil kr. 10.000 pr. skadetilfelle
- tyveri fra bygning som er sikredes arbeidsplass, men ikke fra bygge- eller anleggsplass. Erstattes med inntil kr. 10 000 pr. skadetilfelle
- tyveri av sykkel og barnevogn fra bolig, arbeidssted eller undervisningssted. Sykkeltilhenger som er låst eller fastmontert til sykkelen erstattes også. Erstattes med inntil kr. 8.000 pr. sykkeltilhenger
- matvarer i fryser ved utilsiktet temperaturstigning. Erstattes med inntil kr. 10.000 pr. skadetilfelle
- bruddskade på glassruter og sanitærporselen i leid eller sameiet bolig
- naturulykker som direkte skyldes skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd. Bestemmelsene i Generelle vilkår pkt. 1.1 gjelder ikke

5.5.4 Begrensninger

Innenfor forsikringssummen erstatter vi:

5.5.4.1 Penger og verdipapirer med inntil kr 10.000 pr. skadetilfelle.

5.5.4.2 Båt inntil 15 fot, kano, kajakk, seilbrett, hangglider, paraglider, fallskjerm og kite med inntil kr 10.000 pr. gjenstand

5.5.4.3 Nødvendige merutgifter til opphold utenfor fast bosted, når dette er ubeboelig som følge av skaden, og nødvendige flytte- og lagerutgifter med inntil kr 40.000 samlet pr. skadetilfelle. Opphold utover en uke skal forhåndsgodkjennes av oss.

5.5.4.4 Utgifter til nødvendig rekonstruksjon av manuskripter, yrkestegninger/beregninger, arkiver, foto, film, video, data og dataprogrammer, med inntil kr 10.000 pr. skadetilfelle. Utgifter til reise og opphold i denne forbindelse erstattes ikke.

5.6 Hjemkallelse - Returreise – Tilkallelse

Se skadeoppgjørsregler i pkt. 9.4

5.6.1 Hjemkallelse

Etter forhåndsgodkjennelse fra oss, erstatter vi nødvendige, dokumenterte og ekstraordinære reiseutgifter når forsikrede, før planlagt hjemreise, må reise til sitt hjemland på grunn av:

- uventet, akutt og alvorlig sykdom, alvorlig ulykkesskade og/eller begravelse/bisettelse
- brann, innbrudd, naturskade eller vannledningsskade i forsikredes bolig, kontor eller forretning som krever at forsikrede selv er til stede

5.6.2. Returreise

Etter forsikredes hjemkallelse, se pkt. 5.6.1, og forhåndsgodkjennelse fra oss, erstatter vi nødvendige og dokumenterte merutgifter for en reise tilbake til stasjoningsstedet. Returreisen må finne sted innen 14 dager etter hjemkomst og innenfor det planlagte oppholdet på stasjoningsstedet og innenfor forsikringstiden.

Vi erstatter en hjemreise og en returreise pr. skadetilfelle med inntil kr 60 000

5.6.3 Tilkallelse

Etter forhåndsgodkjennelse fra oss, erstatter vi nødvendige og dokumenterte utgifter til reise (tilsvarende økonomiklasse på fly) og overnatting ved tilkallelse til skadestedet av inntil to nære familiemedlemmer på grunn av forsikredes uventede, akutte og alvorlige sykdom, alvorlige ulykkesskade eller uventede dødsfall.

Tilkallelse erstattes ikke når det allerede er bestemt at forsikrede skal hjemtransporteres innen kort tid eller når forsikrede allerede er innlagt på sykehus/institusjon på sitt hjemsted. Vi erstatter heller ikke tilkallelse når forsikrede blir syk, skadet eller har omkommet av årsaker som er unntatt fra sykeforsikringen og/eller ulykkesforsikringen.

5.7 Sykeforsikring

Se skadeoppgjørsregler i pkt. 9.5

5.7.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter dokumenterte utgifter påløpt i forsikringstiden til nødvendig og vanlig medisinsk behandling på grunn av:

- forsikredes uventede, akutte sykdom, ulykkesskade eller dødsfall
- akutt forverring av eksisterende sykdom/kronisk lidelse som krever akuttbehandling for å bringe forsikrede tilbake til den helsestilstand han/hun hadde før forverringen
- nødvendige medisiner og nødvendig kontroll hos lege på grunn av en eksisterende sykdom/kronisk lidelse

I tillegg omfatter forsikringen utgifter påløpt i forsikringstiden ved ekstraordinær hjemtransport / medisinsk evakuering av forsikrede, utsatt hjemreise/endret reiserute, hjemmesykepleie, returreise/remplassering, utgifter ved svangerskap/fødsel og tannlegoutgifter.

5.7.2 Hva forsikringen ikke omfatter:

Forsikringen omfatter ikke:

- utredning, billeddiagnostikk og behandling, for eksempel operasjon, strålebehandling, laserbehandling mm, på grunn av sykdom/lidelse som var kjent før innmelding i forsikringsavtalen
- utgifter påløpt i andre land enn hjemlandet/ stasjoningslandet

når forsikrede har reist dit for medisinsk behandling

- utgifter til opphold og behandling hos private leger/i private klinikker i Norge/Norden for medlemmer av norsk/nordisk folketrygd
- behandling som skyldes bruk/misbruk av alkohol, medisiner eller narkotiske stoffer
- abstinensbehandling og medisiner i denne forbindelse, som metadon, subutex ol.

5.7.3 Hva vi erstatter:

5.7.3.1 Poliklinisk behandling forordnet av lege

Vi erstatter:

- honorar for konsultasjon hos allmennlege/spesialist
- inntil 24 behandlinger hos fysioterapeut/ kiropraktor/ naprapat/akupunktør
- inntil 24 konsultasjoner hos psykiater/ psykolog
- prøver, tester og røntgen
- bandasjer/gips
- reseptbelagte medisiner
- barnevaksiner
- vaksiner som er nødvendige for oppholdet på stasjoningsstedet og som er anbefalt av WHO

Erstatningen er begrenset til kr 70.000 pr. forsikret pr. forsikringsår.

Uten sumbegrensning erstatter vi:

- MR/CT/ PET- skanning
- undersøkelser og behandling ved kreftsykdom oppdaget i forsikringstiden
- kirurgi

5.7.3.2 Sykehusopphold og dagkirurgi

Uten sumbegrensning erstatter vi:

- sykehusopphold («semi private») inkludert pleie, medisiner og bandasjer/gips
- legehonorarer ved undersøkelser, anestesi og kirurgi
- operasjoner og behandling/opphold på intensivavdeling
- patologi, laboratorieprøver, røntgen, MR/CT/PET- skanning og fysioterapi
- kunstige kroppsdeler (ikke tenner) som innopereres for å erstatte en eller flere ødelagte/skadete kroppsdeler
- undersøkelser og behandling ved kreftsykdom
- en av foreldrenes opphold på sykehus ved innleggelse av barn under 18 år. Det forutsettes at barnet er omfattet av forsikringen
- psykiatrisk behandling i inntil 20 dager i løpet av et forsikringsår

5.7.3.3 Svangerskap og fødsel

Vi erstatter nødvendige utgifter til:

- ordinære svangerskapskontroller (legehonorarer, ultralyd ol) dersom forsikrede har vært omfattet av forsikringen i minst 4 uker før første kontroll
- reise i forbindelse med fødselen
- overnatting i forbindelse med fødsel for forsikrede og en ledsager
- ukomplisert fødsel/planlagt keisersnitt og kontroll umiddelbart etter fødsel dersom forsikrede har vært omfattet av forsikringen i minst 10 måneder før planlagt termin dato

Vi erstatter inntil kr 90 000 pr. svangerskap/fødsel

5.7.3.4 Hjemmesykepleie

Utgifter til autorisert sykepleier hjemme umiddelbart etter en sykehusinnleggelse erstattes med inntil kr 1 200 pr. dag i inntil 30 dager pr. forsikringsår. Hjelp hjemme erstattes bare når dette er

nødvendig av medisinske årsaker i den forstand at forsikrede ellers ville ha hatt et lengre sykehusopphold

5.7.3.5 Ambulansetransport

Utgifter til nødvendige ambulansetransport erstattes til/fra sykehus ved innleggelse

5.7.3.6 Tannlegeutgifter

Utgifter til akutt tannbehandling erstattes med inntil kr 6 000 pr. forsikret pr. forsikringsår

5.7.3.7 Hjemtransport/medisinsk evakuering

Etter et forsikringstilfelle som beskrevet i pkt. 5.7.1, og med forhåndsgodkjennelse fra oss, erstatter vi syketransport til nærmeste kvalifiserte behandlingssted eller til hjemsted når adekvat medisinsk behandling ikke kan gis der forsikrede befinner seg. Vi har rett til å kreve at forsikrede transporteres til stasjoningsstedet eller til hjemlandet dersom behandling kan utsettes til forsikrede har kommet hjem.

Ved behandling utenfor hjemlandet/stasjoningslandet, erstatter vi merutgifter ved reise direkte til forsikredes hjemsted/bosted - når hjemreise er medisinsk forsvarlig.

Ved dødsfall på stasjoningsstedet erstatter vi merutgifter ved transport av kiste/urne til avdødes hjemsted. I stedet for hjemtransport kan vi erstatte bisettelse/begravelse på stasjoningsstedet med inntil kr 40 000 pr. skadetilfelle.

5.7.3.8 Returreise/remplasing

Dersom et forsikringstilfelle som beskrevet i pkt. 5.7.1 medfører forsikredes hjemtransport, erstatter vi nødvendige merutgifter for en reise tilbake til stasjoningsstedet innen en måned etter at forsikrede ble friskmeldt. Returreisen skal forhåndsgodkjennes av oss og må finne sted innenfor det planlagte oppholdet på stasjoningsstedet og i forsikringstiden.

Dersom forsikrede, av medisinske årsaker og etter legens ordre, ikke kan returnere til stasjoningsstedet, erstatter vi replasering innen 14 dager etter forsikredes hjemkomst.

5.7.3.9 Medisinsk ledsagelse

Etter et forsikringstilfelle, som beskrevet i pkt. 5.7.1, og med forhåndsgodkjennelse fra oss, erstatter vi nødvendige og dokumenterte utgifter til reise og overnatting for en legeforskrivet ledsager når denne skal:

- være sammen med forsikrede på reisemålet til hjemreise/viderereise er mulig i de tilfeller hjemreise/viderereise er usatt/endret etter ordre fra lege på stedet
- følge forsikrede på reise til et behandlingssted eller til hjemsted/stasjoningssted

5.7.3.10 Utsatt hjemreise/endret reiserute

Etter et forsikringstilfelle som beskrevet i pkt. 5.7.1, erstatter vi nødvendige og dokumenterte merutgifter til reise og overnatting når forsikrede av medisinske årsaker og etter legens ordre ikke kan følge sin planlagte reiserute. Utsettelsen/endringen skal forhåndsgodkjennes av oss. Merutgifter erstattes ikke når forsikrede har kommet tilbake til sitt stasjoningssted.

5.7.3.11 Personlige utgifter ved sykehusopphold

Ved sykehusopphold av årsaker som er beskrevet i dette vilkåret, erstatter vi inntil kr 1 000 pr. skadetilfelle for dokumenterte personlige utgifter til toalettsaker, mat, telefon mm under oppholdet

5.7.4 Hva vi ikke erstatter

Vi erstatter ikke utgifter som skyldes:

- skader, sykdommer eller lidelser som skyldes kjernefysisk stråling

eller kjemisk forurensning

- deltagelse i krig, opprør eller terroraksjoner
- medvirkning/deltakelse i en kriminell handling
- selvpåførte skader eller selvmord
- bisettelse eller begravelse etter hjemtransport av kiste eller urne
- opphold utenfor sykehus ved rekonvalesens/ rehabilitering
- helsesjekk og rutinekontroll uten spesielle sykdomssymptomer
- forebyggende undersøkelser/behandling
- frivillig abort, sterilisering, prevensjon, fertilitetsbehandling, seksuelle problemer eller kjønnskifte
- forventede komplikasjoner etter skade, sykdom eller lidelse som ikke har inntruffet i forsikringstiden
- kosmetisk kirurgi/kosmetisk behandling. Vi erstatter ikke brytreduksjon, hårtransplantasjon, øyelokkoperasjon, fjerning av mollusker(molluscum), vorter o.l , selv om behandlingen har en medisinsk årsak
- nedsatt hørsel
- nedsatt syn/synsindringer
- talevansker
- lærevansker, støtteundervisning og leksehjelp
- adferdsproblemer/(ADHD, autisme o.l.)
- fysiske utviklingsproblemer (kortvoksthet o.l.)
- søvnstudier/søvnåpne, snorking og andre søvnrelaterte problemer
- tannbehandling som ikke har en akutt årsak f.eks. rutinekontroll, tannregulering, og kirurgi i denne forbindelse, bleking og tannpleie
- dialyse i mer enn 30 dager
- osteopati, apoterapi og naturmedisin; som homeopati, Traditional Chinese Medicine o.l.
- hjelpemidler, som måleinstrumenter, parykk, spesialsko, innleggssåler, høreapparat, biteskinne, briller, linser mm og avklaring/tilpasning av slike
- overvektsbehandling, så som operasjon, trening, slankekurs mm
- diettveiledning
- medfødte skader/lidelser som ikke krever akuttbehandling

Uten tilleggsforsikring, se pkt. 11, erstatter vi ikke utgifter oppstått i sammenheng med:

- boksing, judo, karate og annen kampsport
- dykking dypere enn 40 meter
- motorsport som utøves i konkurranser og trening til dette
- basehopping
- stuntaktiviteter
- andre aktiviteter som kan betraktes som ekstremsport

5.8 Ulykkesforsikring - Utetasjonerte

Se skadeoppgjørsregler i pkt. 9.6

5.8.1 Hva forsikringen kan omfatte

Forsikringen gjelder hele døgnet under oppholdet på stasjoningsstedet og på reiser som beskrevet i pkt. 2

Forsikringen gjelder når en ulykkeskade rammer forsikrede. Med ulykkeskade forstås fysisk skade på en person forårsaket ved en plutselig og uforutsett ytre begivenhet, et ulykkestilfelle, som inntreffer i forsikringstiden. Psykiske skader er ikke omfattet

Forsikringen gjelder ved:

- Dødsfall
- Livsvarige medisinsk invaliditet
- Behandlingsutgifter. Vi erstatter vanlige og nødvendige behandlingsutgifter og som påløper i løpet av de to første årene etter skaden til:
  - lege og tannlege
  - medisiner og forbindingsaker foreskrevet av lege eller tannlege

- kiropraktor-/fysioterapibehandling foreskrevet av lege
- nødvendige reiseutgifter fra til hjemstedet for nødvendig behandling. Vi erstatter det rimeligste transportalternativ når det tas hensyn til forsikredes medisinske tilstand. Bruk av privatbil refunderes med kr 2 pr. km.

Ved tannskader hos barn under 18 år refunderes også, etter forhåndsgodkjennelse av selskapet, utgifter til første permanente tannbehandling (bro, krone o.l.), selv om sluttbehandlingen må utsettes ut over to år på grunn av alder. Oppgjør skal skje senest ti år etter utgangen av det året skaden inntraff, basert på kostnadsoverslag fra tannlege/tann- teknikker.

Det er en forutsetning at ikke utgiftene kan kreves erstattet av andre. Erstatningen er begrenset til 5 % av forsikrings- sum ved medisinsk invaliditet.

5.8.2 Begrensninger

5.8.2.1 Yrke/ervert

5.8.2.1.1 Yrkesutøvelse med lav ulykkesrisiko

Forsikringen gjelder som beskrevet i pkt 5.9.1 for personer som ikke anses som yrkesaktive eller som utøver yrker med lav ulykkesrisiko, det vil si yrker som:

- tilsynsarbeid
- militær førstegangstjeneste og repetisjonsøvelser
- kontorarbeid
- håndverk som innebærer liten grad av fysisk aktivitet og /eller utføres uten bruk av produksjonsmidler/maskiner. Eksempler: urmaker, sykepleier, frisør og gullsmed

5.8.2.1.2 Yrkesutøvelse med forhøyet ulykkesrisiko

Med yrker med forhøyet risiko forstås yrker som:

- utøves i høyden (stige, stillas, lift og lignende)
- utøves ved hjelp av maskiner og produksjonsutstyr
- innebærer omgang med kjemiske midler
- utøves innen jordbruk, skogbruk, husdyrhold og reindrift
- transportvirksomhet
- lager- og bygningsarbeid
- rørlegger
- elektriker
- maler
- snekker
- vei – og anleggsarbeid
- renhold
- militæret
- brannvesen
- vakthold/vaktmester
- politi- og fengselsvesen

For personer som innehar slike yrker, gjelder forsikringen bare i fritiden dersom ikke en tilleggsforsikring er avtalt med oss, se pkt.11. Er det ikke inngått en slik avtale, gjelder ikke forsikringen under utøvelse av yrket eller under opphold på arbeidsstedet.

Yrkesutøvelse i forbindelse med bygging og vedlikehold av eget hjem /fritidsbolig som bare nyttes av forsikrede til private formål, er omfattet av forsikringen.

5.8.2.1.3 Yrkesutøvelse som ikke er omfattet

Forsikringen gjelder ikke utøvelse av følgende yrker, heller ikke når forsikrede oppholder seg på arbeidsstedet:

- dykking
- all offshore virksomhet
- yrkesfisker
- tjeneste i militære kjøretøy (også i marinen og flyvåpenet)
- produksjonsarbeid i steinbrudd, sand og grustak
- all virksomhet knyttet til fremstilling, lagring, bruk og transport

- av eksplosiver
- stuntaktiviteter
- luftakrobatikk.

Forsikrede plikter straks å melde fra til selskapet dersom yrket endres etter at forsikringsavtalen er inngått. Forsømmes denne plikten, kan erstatningen reduseres, jf. FAL 13-7.

5.8.3 Hva forsikringen ikke omfatter

5.8.3.1 Psykiske lidelser, atferdsforstyrrelser, lærevansker og lignende

Forsikringen gir ikke rett til erstatning for psykiske lidelser, atferdsforstyrrelser, lærevansker og lignende som omfattes av diagnosekodene fra og med F00 til og med F99, i henhold til ICD-10* og følgene av slik lidelse

*) ICD-10 er 10.revisjon, med senere endringer, av den internasjonale statistiske klassifikasjonen av sykdommer og beslektede hel-seproblemer, fastsatt av Verdens Helseorganisasjon – WHO

5.8.3.2 Sykdom, smitte og andre særlige tilstander

Forsikringen gjelder ikke ulykkeskade som skyldes sykdom, sykkelig tilstand eller anlegg for dette, for eksempel skader som oppstår i forbindelse med epileptiske anfall, bevissthetstap, hjerneslag e.l. Forsikringen gjelder heller ikke følgende tilstander, selv om en ulykkeshendelse er utløsende årsak:

- slagtilfelle
- hjerteinfarkt
- kreft
- smertetilstander i rygg, med mindre smertene har oppstått som følge av røntgenologisk påvisbart brudd i ryggsøylen, og bruddet skyldes en ulykkeshendelse
- infeksjonssykdommer, med mindre infeksjonen har kommet gjennom en vevsskade som følge av en ulykkeshendelse.

Stikk og bitt av insekt regnes ikke som en ulykkeshendelse.

5.8.3.3 Forgiftning

Forsikringen gjelder ikke ulykkeskade som skyldes forgiftning av mat, drikke eller nytelsesmidler

5.8.3.4 Medisinsk behandling/bruk av medikamenter

Forsikringen gjelder ikke ulykkeskade forårsaket ved medisinsk undersøkelse, behandling, o.l. eller ved inntak av medikamenter, med mindre du er blitt behandlet på grunn av en ulykkeskade som Europeiske svarer for.

5.8.3.5 Arr og vansiring

Forsikringen gir ikke rett til erstatning ved arr og vansiring som gir en invaliditetsgrad på mindre enn 15 %.

5.8.3.6 Tannskader

Tannskader gir ikke rett til invaliditetserstatning.

5.8.3.7 Sport og aktiviteter med særlig risiko

Uten tilleggsforsikring, se pkt. 11, omfatter ikke forsikringen ulykkeskade oppstått i sammenheng med:

- boksing, judo, karate og annen kamp- og selvforsvarssport
- dykking dypere enn 40 meter
- motorsport som utøves i konkurranser og trening til dette
- basehopping
- stuntaktiviteter
- andre aktiviteter som kan betraktes som ekstremспорт

Forsikringen omfatter ikke ulykkeskade oppstått i sammenheng med:

- sport, idrett og ekspedisjoner som gir forsikrede inntekt eller sponsormidler på mer enn 1 G pr. år

- fredsbevarende styrker eller i andre lands/organisasjoners militære/paramilitære styrker.

5.8.3.8 Slagsmål, kriminelle handlinger og gjengjeldelsesforhold

Forsikringen gjelder ikke ulykkeskade som skyldes deltakelse i slagsmål, deltagelse eller medvirkning til kriminelle handlinger, er offer for gjengjeldelsesforhold i forbindelse med egen deltakelse i en straffbar handling.

5.8.3.9 Forsett og uaktsomhet.

Har den forsikrede forsettlig fremkalt forsikringstilfellet, er Europeiske ikke ansvarlig. Vi er likevel ansvarlig hvis den forsikrede på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling. Vi svarer uansett ikke for selvmord eller forsøk på selvmord som skyldes sinnslidelse. Dersom kravstilleren kan sannsynliggjøre at selvmordet skyldes en akutt sinnsforvirring, som skyldes ytre årsak, og ikke en sinnslidelse, er vi likevel ansvarlig.

5.8.3.10 Søk og redning

Forsikringen gjelder ikke utgifter ved lete-/redningsaksjoner.

5.8.3.11 Behandlingsutgifter

Forsikringen omfatter ikke følgende behandlingsutgifter:

- utgifter ved tannskade som skyldes av tygging eller biting
- merutgifter til undersøkelse, behandling eller opptrening i private klinikker/ helseinstitusjoner eller hos privatpraktiserende leger/behandlere uten offentlig refusjonsrett
- utgifter til hjelpemidler
- transport fra skadested.

5.9 Ansvarsforsikring

Se sikkerhetsforskrift i pkt. 8.4 og skadeoppgjørregler i pkt. 9.7

5.9.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter den skade sikrede som privatperson blir holdt erstatningsansvarlig for etter gjeldende rett i det enkelte land. Med skade forstås personskade eller tingskade. Personskade er inntruffet når en person skades eller påføres sykdom eller død. Tingskade er inntruffet når løsøre eller fast eiendom skades eller går tapt, eller når elektronisk lagret informasjon forvanskes eller går tapt på annen måte. Økonomisk tap som følge av en dekningsmessig skade regnes som en del av skaden.

Skaden må være konstatert av sikrede eller av skadelidte i løpet av forsikringstiden. Skaden vurderes under den forsikring som gjaldt da skaden først ble konstatert. Alle skader som skyldes samme hendelse regnes som ett skadetilfelle og legges til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

5.9.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Europeiske dekker ikke ansvar sikrede pådrar seg:

- når ansvaret alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale inngått før eller etter at skaden er konstatert
- for skade på ting sikrede leier, låner, bruker eller oppbevarer.
- for ærekrenkelse, oppreisning eller bøter, jf. Lov av 13.juni 1969 nr.26 om skadeserstatning, par. 3-5 og 3-6
- overfor ektefelle/samboer, foreldre/steforeldre, fosterforeldre /svigerforeldre, søsken, barn/stebarn/fosterbarn samt deres ektefeller og samboere. Det er familieforholdet på det tidspunkt da skaden inntraff som legges til grunn.
- overfor virksomhet som drives eller disponeres av sikrede, eller hvor sikrede eller dennes familie har vesentlige eierinteresser
- som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Allikevel omfattes ansvar som eier, fører eller bruker av arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t med totalvekt inntil 750kg og som kun brukes på/i tilknytning til egen eiendom.

Rullestol med motor og annet tilsvarende motorisert forflytningshjelpemiddel for bevegelseshemmede, regnes ikke som motorkjøretøy når det ikke kan kjøre fortere enn 10 km/t. Motorisert innretning beregnet for barn anses ikke som motorkjøretøy når den er sperret for en maksimal hastighet på inntil 6 km/t og ikke veier over 50 kg

- som eier, fører eller bruker av seilbåt eller annet motordrevet fartøy. Seilbrett, kano og kajakk regnes ikke som seilbåt i denne sammenheng
- som eier, fører eller bruker av luftfartøy. Hangglider/paraglider uten motor regnes ikke som luftfartøy i denne sammenheng
- som eier, fører eller bruker av registrert trav- eller galopphest
- for skade oppstått ved gravings-, piggings-, sprengnings-, peilings- og rivningsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse
- for det objektive ansvar sikrede har for sine barns skadeforvoldelse, jf. Lov av 13.juni 1969 nr.26 om skadeserstatning par. 1-2
- under utøvelse av yrkes-/ ervervsvirksomhet
- som eier av fast eiendom
- for skade som er voldt ved forsettlig handling eller unnlattelse og følger av slik skade
- for forurensing av luft, vann eller grunn, eller skade som følger herav, med mindre årsaken er plutselig og uforutsett. Som forurensing regnes også støv, støy, larm, lukt, lys og bestråling
- ved overføring av smittsom sykdom mellom mennesker, uansett på hvilken måte smitten finner sted
- for tingskade ved sopp og råte eller på grunn av langsom inn-trengning av fuktighet.

5.10 Rettshjelpsforsikring

Se skadeoppgjørregler i pkt. 9.8

5.10.1 Hva forsikringen omfatter

Vi erstatter utgifter til advokathjelp/juridisk bistand med inntil kr.20.000 pr. tvist dersom sikrede som privatperson blir part i en rettsvist som krever juridisk bistand under oppholdet på stasjonsstedet, eller før en tjenestereise/feriereise er avsluttet. Idømte saksomkostninger er ikke omfattet.

5.10.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Forsikringen dekker ikke utgifter ved rettsvist som:

- har sammenheng med sikredes yrke eller erverv, herunder oppgjør etter yrkesskedeforsikringen og yrkesskedeforskriftens kap. 1-7
- gjelder sikredes faste eiendom eller kjøp/salg av eiendom eller leierett (timeshare)
- har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse av gave, underholdningsbidrag, bodeling,
- oppløsning av økonomiske fellesskap etablert av samboere, oppløsning av husstandsfellesskap og skiftesaker
- alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist i husleieforhold
- gjelder vekselsak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandling dersom sikrede er konkurs- eller akkordskyldner
- gjelder motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Allikevel omfattes ansvar som eier, fører eller bruker av arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t med totalvekt inntil 750 kg og som kun brukes på/i tilknytning til egen eiendom
- gjelder seilbåt og annet motordrevet fartøy. Seilbrett, kano og kajakk anses ikke som båt i denne sammenheng
- gjelder luftfartøy. Hang- og paraglider uten motor anses ikke som luftfartøy i denne sammenheng
- gjelder registrert trav- eller galopphest, eller når sikrede er part i egenskap av eier, fører eller bruker
- gjelder eller har sitt utspring i en straffbar handling, straffesak, ærekrenkelsessak og erstatningskrav i slike saker, og sak om

erstatningsplikt etter det enkelte lands lovgiving

- åpenbart ikke kan vinne frem
- er ekspropriasjonssak eller skjønnssak hvor sikrede søker å få rettighet over en annen eiendom
- gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagerett er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt fra denne dekning
- gjelder advokatsalær eller utgifter til sakkyndige
- gjelder utgifter i personskadesaker etter bilansvar før motorvognens trafikksikringselskap har sendt skriftlig avslag om å dekke sikredes utgifter til juridisk bistand før saksanlegg
- gjelder utgifter påløpt før tvist er oppstått
- gjelder erstatningsoppgjør under denne eller andre forsikringsavtaler sikrede er omfattet av i Europeiske eller If Skadeforsikring

6 Forsikringssummer

Forsikringssommene er listet opp i forsikringsbeviset.

7 Egenandeler

Eventuelle egenandeler er listet opp i forsikringsbeviset.

8 Sikkerhetsforskrifter

Sikkerhetsforskrifter er aktsomhetsregler som er fastsatt for å forebygge og begrense skade/tap. Er en sikkerhetsforskrift overtrådt, kan vårt ansvar settes ned eller falle bort, se FAL4-8 og vilkår pkt. 10.2

8.1 Sikkerhetsforskrift for avbestillingsforsikringen

Straks det er klart at reisen ikke kan gjennomføres plikter sikrede å avbestille reise/ opphold/leieforhold der denne/dette er kjøpt og forholde seg til reisearrangørens avbestillingsbestemmelser gjeldende for den aktuelle reisen.

8.2 Sikkerhetsforskrifter for reisegodsforsikringen

1. Sikrede skal holde tilsyn med de forsikrede gjenstander.
I dette ligger også en plikt til å påse at alle eiendeler tas med når man forlater et oppholdssted.
2. Sikrede skal sørge for at dører er låst og at nøkler/koder er oppbevart utilgjengelig for uvedkommende. Vinduer og andre åpninger skal være lukket og forsvarlig sikret for å hindre uvedkommende i å komme inn i motorkjøretøy, campingvogn, båt, hytte, leilighet, hotellrom eller annen midlertidig bopel (som for eksempel telt). Vinduer i luftestilling regnes ikke som forsvarlig sikret.
3. Sikrede skal bære penger, pass og billetter på/med seg eller låse dem inn i fastmontert safe/oppbevaringsboks i bygning eller dertil egnet låst oppbevaringssted i låst rom i bygning. Nøkler/koder skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.
4. Sikrede skal plassere gjenstander som nevnt i pkt.5.4.5.6 og 5.4.5.7 under lås når de ikke er i bruk. Gjenstander som er nevnt i pkt. 5.4.5.6 skal ikke oppbevares i/på motorkjøretøy, campingvogn, båt, telt eller i rom som andre enn sikrede og hans/hennes reisefølge har adgang til.
5. Sikrede skal ikke etterlate de forsikrede gjenstander i/på motorkjøretøy, campingvogn, båt eller telt om natten eller som er hensatt for mer enn ett døgn. Med natten menes tiden fra sikrede forlater kjøretøyet/teltet til sikrede er tilbake igjen neste dag, og i alle tilfelle når sikrede er borte fra kjøretøyet/teltet fra kl. 0000 til kl. 0600.
6. Sikrede skal sørge for at de forsikrede gjenstander er tilstrekkelig og hensiktsmessig emballert og sikret for å tåle den aktuelle transport. Elektronisk utstyr som med bringes i båt/kano/kajakk skal pakkes i vanntett emballasje.
7. Sikrede skal ikke sende skjøre gjenstander, bedervelige varer, medisiner, penger, smykker, armbåndsur, briller, edelstener, edelt metall, foto-/video og datautstyr, audiovisuelt utstyr med tilbehør, mobiltelefon og annet elektronisk utstyr i innsjekket bagasje.

8.3 Sikkerhetsforskrifter for innbo- og løsøreforsikringen

1. Sikrede skal sørge for å overholde de stedlige brannfor skrifter og pålegg gitt av offentlig myndighet.
2. For å unngå frostskaade, skal sikrede sørge for at bostedet er tilstrekkelig oppvarmet, eller sørge for nedtapping av røranlegg og i den forbindelse kontrollere at stoppekran er tett.
3. Sikrede skal sørge for at dører er låst og nøkler oppbevart utilgjengelig for uvedkommende. Vinduer og andre åpninger skal være lukket og forsvarlig sikret med haspe eller lignende. Vindu i luftestilling regnes ikke som forsvarlig sikret. I andre bygninger enn bolighus, skal i tillegg penger, smykker, kamera, pels og andre verdigjenstander oppbevares under lås eller være tilsvarende sikret.
4. Sikrede skal sørge for at sykkel er låst og nøkkel oppbevart utilgjengelig for uvedkommende

8.4 Sikkerhetsforskrift for ansvarsforsikringen

Sikrede skal sørge for å oppfylle/følge myndighetenes krav/regler om tilsyn, oppbevaring og kontroll av tanker, herunder beholdere, med brannfarlig væske og andre kjemikalier.

9 Skadeoppgjørregler

9.1 Skadeoppgjørregler for avbestillingsforsikringen

Ved skadetilfelle skal sikrede uten ugrunnet opphold underrette oss og den/de som reisen/leieforholdet er kjøpt hos. Sikrede plikter å gi oss de opplysninger og sende de dokumenter som er tilgjengelige, og som vi trenger for å beregne vårt ansvar og utbetale erstatning.

9.1.1 Følgende må sendes inn ved krav om erstatning:

- reisedokument/billett/leieavtale i original og kvittering for betalt reise/leieforhold
- kreditnota eller annen bekreftelse som viser dato for avbestillingen og avbestillingsomkostningene
- legeattest som bekrefter at sikrede oppsøkte lege før reisens påbegynnelse og at avbestillingen skyldes akutt og behandlingskrevende sykdom/ulykkesskade inntruffet i forsikringstiden
- bekreftelse fra lege/sykehus eller andre som bekrefter at sykdom, ulykkesskade eller dødsfall har rammet noen i sikredes nærmeste familie, eneste reiseledsager eller noen i dennes nærmeste familie. Det samme gjelder ved sykdom/ ulykkesskade/dødsfall i et reisefølge eller hos en nøkkelperson
- bekreftelse fra lege/sykehus eller andre som bekrefter at sykdom, ulykkesskade eller dødsfall har rammet nær kollega, medarbeider eller leder.
- skaderapport/takstrapport/politirapport som bekrefter at avbestillingen skyldes brann, innbrudd, naturskade eller vannlednings-skade

9.1.2 Avbestillingsomkostninger kan aldri kreves erstattet med mer enn sikredes reelle økonomiske tap i forbindelse med den avbestilte reisen. Reiser/leieforhold sikrede har betalt for andre enn seg selv, medforsikret ektefelle/samboer/barn, er ikke å anse som sikredes økonomiske tap i denne sammenheng. Dersom sikrede har kjøpt reisearrangørens avbestillingsbeskyttelse eller avbestillingsgaranti, erstatter vi bare reisearrangørens avbestillingsgebyr.

9.1.3 Er det flere som dekker avbestillingsomkostningene, overtar vi sikredes erstatningsrett mot andre for det beløp vi har utbetalt under forsikringen.

9.2 Skadeoppgjørregler for reisegodsforsikringen.

Bestemmelsene nedenfor gjelder istedenfor FAL 6-1.

9.2.1 Meldeplikt

Tyveri/ran/innbrudd og andre tap/skader skal straks meldes til

lokalt politi, hotell eller reiseleder på stedet. Tap/skade under transport skal straks meldes transportøren og bekreftes med PIR-rapport.

Hvis bortkomne gjenstander kommer til rette etter at erstatning er utbetalt plikter sikrede straks å underrette oss. Sikrede har da rett til å beholde gjenstandene mot å betale erstatningen tilbake innen 14 dager etter at gjenstandene er kommet til rette. I motsatt fall blir gjenstandene vår eiendom, jf. FAL 8-1.

9.2.2 Dokumentasjonsplikt

Sikrede skal snarest gi oss opplysninger og dokumenter (kvitteringer, garantibevis mm) som vi trenger for å beregne vårt ansvar og utbetale erstatning. Skadede gjenstander må tas vare på og på forespørsel sendes til oss, jf. FAL 8-1.

Vi har rett til å be flyselskap, politi m.fl om å overlevere erstattede gjenstander som kommer til rette til oss. Sikrede skal da varsles med tilbud om å få utlevert gjenstandene mot å betale erstatningen tilbake

9.2.3 Erstatningen

Erstatningsgrunnlaget settes til hva det vil koste å:

- reparere skadet gjenstand til samme eller i det vesentlige samme stand som da skaden inntraff, beregnet etter prisen på skadedagen
- gjenskaffe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende gjenstand, beregnet etter prisen på skadedagen

Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn verdien før skaden fratrukket gjenverdi etter skaden. Ved gjenanskaffelse gjøres det fradrag for verdiøkning fordi brukt gjenstand erstattes med en ny. Fradrag gjøres for alder, bruk og nedsatt anvendelighet i forhold til gjenstandens antatte brukstid.

Gjenstander som er mottatt brukt, som arv, gave eller kjøpt brukt, erstattes etter gjenanskaffelsesprisen for tilsvarende brukt gjenstand eller etter omsetningsverdien

Antikviteter, kunstgjenstander, antikke tepper og antikke våpen erstattes etter omsetningsverdi

Vi kan avgjøre om skaden/tapet skal erstattes ved kontantoppgjør/repasjjon/gjenanskaffelse, eller at vi fremskaffer tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende gjenstand

Ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det vi hadde måttet betale for reparasjon eller gjenanskaffelse

Ved reparasjon eller gjenanskaffelse har vi rett til å bestemme hvilken reparatør/leverandør som skal benyttes

Tapt/skadet reisegods eller utgifter i forbindelse med dette kan aldri kreves erstattet med mer enn sikredes reelle økonomiske tap

Er det flere som dekker skaden/tapet, overtar vi sikredes rett til erstatning fra andre for det beløp vi har utbetalt under forsikringen

Vi har rett til å kontrollere sikredes opplysninger ved henvendelser til forretninger eller andre, og har ikke plikt til å betale erstatning før nødvendige undersøkelser er avsluttet.

9.3 Skadeoppgjørsregler for innbo- og løseforsikringen

Bestemmelsene nedenfor gjelder istedenfor FAL 6-1.

9.3.1 Meldeplikt

Skader/tap som skyldes brann, tyveri, hærverk, overfall og ran skal alltid meldes til politi på stedet. Dersom gjenstander kommer til rette etter at erstatning er utbetalt, plikter sikrede straks å melde dette til oss. Sikrede har rett til å beholde gjenstandene mot å betale erstatningen tilbake innen 14 dager etter at gjenstandene er kommet til rette. I motsatt fall blir gjenstandene vår eiendom. Jf. FAL 8-1.

9.3.2 Dokumentasjonsplikt

Sikrede skal uten ugrunnet opphold gi oss de opplysninger og den dokumentasjon (kvitteringer, garantibevis m.m.) som er tilgjengelig og som vi trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatning. Skadet gjenstand må tas vare på og sendes oss ved forespørsel. Jf. FAL 8-1.

9.3.3 Erstatningen

Fra erstatningsoppgjøret trekkes en egenandel på kr 4.000 pr. skadetilfelle.

Erstatning inntil forsikringssummen beregnes på grunnlag av utgiftene til reparasjon til samme, eller i det vesentlige samme, stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen, eller gjenanskaffelse av tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende gjenstand, beregnet etter gjenanskaffelsespris på skadedagen. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn verdien før skaden, fratrukket gjenverdi etter skaden. Utrungert innbo og løsøre erstattes etter sin omsetningsverdi som brukt.

Ved gjenanskaffelse gjøres det fradrag for verdiøkning fordi brukte ting blir erstattet med nye. For andre gjenstander enn klær/sko, elektrisk innretning, maskin eller apparat, beregnes fradraget med 5 % for hvert påbegynt år fra gjenstandene er 5 år. Fradraget er høyst 80 %. For klær/sko gjøres det fradrag med 10 % for hvert påbegynt år fra klær/sko er høyst 1 år, høyst 80 %. For elektrisk innretning, maskin eller apparat gjøres det fradrag på grunnlag av de totale kostnadene med 10 % for hvert påbegynt år fra utstyret er 5 år, for PC og datautstyr fra 1 år, høyst 80 %. Ved ulik alder på skadede deler, legges den eldste delens alder til grunn.

Gjenstandens alder beregnes fra og med året etter det første bruksåret. Første bruksåret anses utløpt 31.12 uansett når i året gjenstanden ble tatt i bruk. For gjenstander med liten slitasje eller forringelse beregnes det ikke fradrag dersom gjenstandens verdi var minst 75 % av nyverdi skadedatoen. Verdien beregnes ut ifra gjenstandens alder, slitasje, sannsynlig brukstid og nedsatt anvendelighet. Gjenstander som er kjøpt brukt, på auksjon eller mottatt som arv/gave, erstattes med gjenanskaffelsespris for tilsvarende brukt gjenstand. Det samme gjelder dersom det er dødsbo eller arvinger som skal ha erstatningen.

Vi avgjør om skade/tap skal erstattes ved kontantoppgjør, reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse. Skadet gjenstand kan aldri kreves erstattet med mer enn sikredes reelle økonomiske tap.

Er det flere som kan være ansvarlig for skade/tap overtar vi sikredes rett til erstatning for det beløp som er utbetalt under forsikringen.

9.4 Skadeoppgjørsregler for hjemkallelse - returreise - tilkallelse

9.4.1 Dokumentasjonsplikt

Forsikrede skal dokumentere sitt erstatningskrav ved å legge fram skriftlig bekreftelse ved avbrutt reise/opphold og kunne fremlegge dokumentasjon for at utgiftene som har påløpt skyldes de årsaker som er nevnt i dette vilkåret og har inntruffet i forsikringstiden. Europeiske har rett til å innhente/utveksle opplysninger fra leger, sykehus m.fl som er nødvendige for behandlingen av den aktuelle sak.

9.4.2 Forhåndsgodkjenning

Hjemkallelse, returreise og tilkallelse skal på forhånd godkjennes av oss.

9.4.3 Erstatningen

Utgifter ved hjemkallelse, returreise og tilkallelse kan aldri erstattes med mer enn forsikredes reelle økonomiske tap. Vi erstatter kun en hjemreise og eventuelt en returreise pr. skadetilfelle.

9.5 Skadeoppgjørregler for sykeforsikringen

9.5.1 Dokumentasjonsplikt

Forsikrede skal snarest søke lege og følge dennes anvisning om behandling. Videre skal han/hun sørge for skriftlig bekreftelse fra den behandlende legen på stedet og kunne legge fram dokumentasjon på at de utgifter som er påløpt skyldes de årsaker som er nevnt i pkt.5.7.1 og har inntruffet i forsikringstiden. Når samlede utgifter antas å overstige kr 10 000, skal vi underrettes straks.

9.5.2 Forhåndsgodkjenning

Medisinsk evakuering/hjemtransport, utsatt hjemreise/endret reiserute, ledsagelse og remplassering skal på forhånd godkjennes av oss.

9.5.3 Erstatningen

For å sikre god kvalitet og riktig medisinske behandling, forbeholder vi oss retten til å henvise/flytte forsikrede til det behandlingssted som er best egnet.

9.6 Skadeoppgjørregler for ulykkesforsikringen

9.6.1 Lege- og spesialistklæringer

Både du og selskapet har rett til å innhente lege -/ og spesialistklæringer som har betydning for fastsettelsen av grunnlaget for erstatningsberegningen. Dersom vi finner det nødvendig å innhente legeerklæring fra ny sakkyndig, skal dette begrunnes skriftlig. Hvis du befinner deg utenfor Norge, kan vi kreve at du fremstiller deg for lege i Norge for vurdering av om vilkårene for erstatning foreligger. Vi betaler legens honorar, men ikke reiseutgifter i denne forbindelse.

9.6.2 Samvirkende årsaker

Erstatningen reduseres forholdsmessig hvis andre forhold, sammen med ulykkeskaden, har medvirket til behandlingsbehov, medisinsk invaliditet eller forsikredes dødsfall.

9.6.3 Medisinsk invaliditet

Med medisinsk invaliditet menes den fysiske, varige funksjonsnedsettelsen som en bestemt skade erfaringsmessig medfører

Invaliditetserstatning utbetales når forsikringstilfellet er inntruffet og når vi har mottatt et erstatningskrav med nødvendig dokumentasjon og har hatt rimelig tid til å kartlegge ansvarsforholdet og beregne vårt endelige ansvar. Erstatningen fastsettes på grunnlag av den invaliditetsgrad ulykkeskaden representerer og forsikringssummen.

Dersom et ulykkestilfelle fører til at du får flere skader, fastsettes invaliditetsgraden ut fra en samlet vurdering, på samme måte som for yrkesskade – "reduksjonsmetoden". Medfører ulykkeskaden økning av en tidligere funksjonsnedsettelse, gjøres et fradrag i medisinsk invaliditet tilsvarende tidligere funksjonsnedsettelse. Når andre forhold medvirker til at den medisinske invaliditeten blir høyere enn skaden alene tilsier, ytes forholdsmessig erstatning, se punkt 9.6.2 over

Den medisinske invaliditetsgraden fastsettes på grunnlag av invaliditetstabellene gitt av Helse- og omsorgsdepartementet i forskrift

av 21.4.97, del II og III. Det skal ikke tas hensyn til yrke, nedsatt evne til inntektsgivende arbeid (uføregrad), fritidsinteresser o.l.

9.6.4 Dødsfall

Hvis forsikrede dør som følge av en ulykkeskade som har inntruffet i forsikringstiden, utbetales dødsfallserstatning. Retten til erstatning inntreffer på det tidspunktet forsikrede dør.

Medfører ulykkeskaden dødsfall innen 2 år etter skadedato, betales dødsfallerstatning. Eventuell invaliditetserstatning som måtte være forskuddsbetalt for samme skade, kommer til fradrag. Dør forsikrede av annen årsak innen to år etter skadedato, betales verken dødsfalls- eller invaliditetserstatning. Dør forsikrede senere enn to år etter skadedato, betales ikke dødsfallerstatning, men invaliditetserstatning etter den invaliditetsgrad skaden ville ha medført.

Ved dødsfall tilfaller erstatningen forsikringstaker. Er forsikringstaker og forsikrede samme person, tilfaller erstatningen forsikredes ektefelle/registrerte partner, jf. FAL kapittel 15. Har ikke forsikrede slike, eller de ikke lenger er live ved forsikredes død, tilfaller erstatningen forsikredes arvinger etter lov eller testamente i henhold til arvelovens bestemmelser.

En person anses ikke som ektefelle når det på dødsfalltidspunktet er gitt bevilling til separasjon eller skilsmisse, selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig.

9.6.5 Begunstigelse

Ønsker forsikringstaker at utbetalingen ved død skal tilfalle spesielt utpekte personer, begunstigede, må dette avtales med forsikringsselskapet. Hvis samboer er oppnevnt som begunstiget uten å være navngitt, skal slik samboer forstås som en person avdødd, på dødsfalltidspunktet, levde sammen med i et ekteskapsliknende forhold og de to har hatt felles folkeregistret bostedsadresse de siste to år, eller den person som har felles barn og felles bolig med forsikrede. En person regnes ikke som samboer dersom det på dødsfalltidspunktet forelå forhold som var til hinder for at et lovlig ekteskap kunne inngås eller at det er åpenbart at et faktisk samlivsbrudd har funnet sted på et tidligere tidspunkt.

9.7 Skadeoppgjørregler for ansvarsforsikringen

9.7.1 Sikredes plikter

Skade som kan føre til erstatningskrav, skal meldes oss straks. Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller oss, plikter sikrede straks å gi selskapet alle opplysninger av betydning for sakens behandling og på egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger vi finner nødvendige. Sikrede plikter å møte ved forhandlinger eller rettergang. Hvis sikrede uten vårt samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for oss.

9.7.2 Erstatningen

Når et erstatningskrav er omfattet av forsikringen, skal vi utrede om erstatningsansvar foreligger, forhandle med kravstilleren og om nødvendig prosedere saken for domstolene. Vi betaler våre egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet selv om forsikringssummen derved overskrides. Eventuelle omkostninger til ekstern advokat og annen sakkyndig bistand valgt eller godkjent av oss, betales av oss.

Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes og dels faller utenfor forsikringen, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken. Er vi villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, erstattes ikke omkostninger som senere påløper. Vi har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

Vår samlede erstatningsplikt er inntil kr. 10.000.000 pr. skadetil-

felle. Saksomkostninger dekkes i tillegg.

9.8 Skadeoppgjøreregler for rettshjelpsforsikringen

Vil sikrede søke erstatning under rettshjelpsforsikringen, må han/hun underrette oss snarest mulig og senest ett år etter at advokat er engasjert. Underretningen skal skje skriftlig. Sikrede velger selv en advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget.

Sikrede plikter å begrense utgiftene mest mulig og bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn.

Vi kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen og har samme rett som sikrede til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Medgått tid skal spesifiseres.

10 Felles bestemmelser

10.1 Opplysningsplikt

I forbindelse med inngåelsen eller fornyelse av en forsikringsavtale kan vi be om opplysninger om forhold som kan ha betydning for vår vurdering av risikoen. Forsikringstakeren og den sikrede skal gi riktige og fullstendige svar på våre spørsmål. Forsikringstaker og den sikrede skal også på eget initiativ gi opplysninger om forhold som han/hun må forstå er av vesentlig betydning for vår vurdering av risikoen, se FAL 4-1, 4-3, 13-1 og 13-5. Har forsikringstakeren eller den sikrede svikaktig forsømt opplysningsplikten og det er inntruffet et forsikringstilfelle er vi uten ansvar. Har forsikringstakeren eller den sikrede ellers forsømt sin opplysningsplikt, kan vårt ansvar settes ned eller falle bort, se FAL 4-2, 13-2 og 13-4.

Er det oppstått tap eller skade har sikrede/forsikrede bevisbyrden for at forsikringstilfellet har inntruffet. Sikrede/forsikrede har også bevisbyrden for at forsikringstilfellet har medført utgifter/merutgifter i henhold til gjeldende vilkår.

10.2 Aktsomhet

10.2.1 Forsikringen har sikkerhetsforskrifter som skal forebygge eller begrense tap/skade, og disse skal overholdes. Er en sikkerhetsforskrift brutt kan vårt erstatningsansvar settes ned eller falle bort. Et slikt forbehold kan ikke gjøres gjeldende dersom det ikke er noe eller bare lite å legge deg til last, eller dersom forsikringstilfellet ikke skyldes overtredelsen. Selv om vi kan gjøre gjeldende at en sikkerhetsforskrift er overtrådt, kan vi likevel pålegges delvis ansvar. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på arten av sikkerhetsforskrift som er overtrådt, skyldgraden, skadeforløpet om sikrede/ forsikrede var i selvforskyldt rus og forholdene ellers, se FAL 4-8 og 13-9.

10.2.2 Har sikrede/forsikrede forsettlig fremkalt forsikringstilfellet, er vi ikke ansvarlig. Har sikrede/forsikrede grovt uaktsomt fremkalt forsikringstilfellet eller økt skadens omfang, kan vårt ansvar settes ned eller falle bort. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på skyldgraden, skadeforløpet, om sikrede/forsikrede var i selvforskyldt rus, hvilken virkning nedsettelse eller bortfall av ansvar vil få for den/de som har krav på forsikringen eller for andre personer som er økonomisk avhengig av sikrede/forsikrede og forholdene ellers. Vi kan ikke påberope reglene dersom sikrede/forsikrede på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling, se FAL 4-9, 13-8 og 13-9.

10.2.3 Er et forsikringstilfelle inntruffet skal sikrede snarest melde fra til oss. Vil sikrede/forsikrede fremme et erstatningskrav, skal han/hun gi oss de opplysningene og den dokumentasjon som er tilgjengelig og som vi trenger for å ta stilling til kravet og utbetale erstatning, se FAL par 8-1 og 18-1

10.2.4 Er det oppstått skade/tap/utgifter, skal han/hun gjøre det som er rimelig å forvente av sikrede/forsikrede for å avverge/begrense skaden og følge de pålegg selskapet gir for å begrense omfanget av sitt ansvar, se FAL pr 4-10, 13-11 og 13-12. Oppstår det skade/tap/utgifter som følge av at sikrede/forsikrede forsettlig eller grovt uaktsomt har forsømt sine plikter eller latt være å følge et pålegg som han/hun pliktet å etterkomme, kan vårt ansvar settes ned eller falle bort, se FAL par 4-10 og 13-12.

10.2.5 Dersom sikredes rett til erstatning bortfaller helt eller delvis som følge av sine handlinger eller unnlatelser, får dette samme virkning også ved tilsvarende handlinger eller unnlatelser gjort av medforsikret ektefelle/samboer/partner, se FAL 4-11.

10.3 Definisjoner

10.3.1 Forsikringstaker: den som inngår forsikringsavtalen med selskapet

10.3.2 Sikrede: den som etter forsikringsavtalen i skadeforsikring vil ha krav på erstatning eller forsikringssum. I ansvarsforsikring er sikrede den hvis erstatningsansvar er dekket

10.3.3 Forsikrede: den persons liv og helse forsikringen er knyttet til

10.3.4 Nærmeste familie: ektefelle/samboer, barn, barnebarn, oldebarn, foreldre, besteforeldre, oldeforeldre, søsken, svogere, sviginner, svigerforeldre svigerdatter, og svigersønn

10.3.5 Samboer: den som lever sammen med sikrede/forsikrede i et ekteskapslignende forhold og har samme folkeregistrerte bostedsadresse

10.3.6 Eneste reiseledsager: en person som er registrert som sikredes/forsikredes eneste reisefølge og som skal foreta hele reisen sammen med han/henne.

10.3.7 Innsjekkert bagasje: Personlig reisegods som mot kvittering er overlatt fly-/båt-/tog-/busselskap for transport og når sikrede selv reiser sammen med transportmiddelet

10.3.8 Trafikkuhell:

- kollisjon/utforkjøring med motorkjøretøy, tilhenger og campingvogn som er i trafikk
- kollisjon, kantring eller grunnstøting med båt, kano og kajakk eller annet fartøy som er i bruk på vann
- kollisjon og utforkjøring med sykkel som er i bruk

Med kollisjon menes sammenstøt mellom to objekter som er i bevegelse og kommer i fysisk kontakt med hverandre, eller når kjøretøy og en fastsittende gjenstand/innstallasjon støter sammen

10.3.9 Merutgifter: Utgifter som bare påløper på grunn av at et forsikringstilfelle inntreffer i forsikringstiden

10.4 Dobbeltforsikring og regress

Dersom det er flere som er ansvarlig for sikredes/forsikredes tap/skade/utgifter, overtar vi retten til erstatning for det beløpet vi har utbetalt i erstatning.

Er det flere forsikringer som omfatter samme skadetilfellet, kan sikrede/forsikrede velge hvilket selskap han/hun vil bruke inntil det totale tapet er erstattet. Erstatningen utliknes forholdsmessig mellom selskapene etter omfanget av det enkelte selskaps ansvar, jf. FAL par 6-3

Har selskapet utbetalt erstatning for et forsikringstilfelle som etter

forsikringsavtalen ikke er omfattet, plikter sikrede/forsikrede å betale erstatningen tilbake til selskapet, jf. FAL par 8-1

11. Tilleggsforsikringer

11.1 Sportsaktiviteter

Tilleggsforsikringen vil omfatte utgifter/ulykkesskade oppstått i sammenheng med:

- boksing, judo, karate og annen kampsport og trening til dette
- dykking dypere enn 40 meter
- motorsport som utøves i konkurranser og trening til dette
- basehopping
- stuntaktiviteter
- andre aktiviteter som kan betraktes som ekstremспорт

11.2 Yrke/erhverv

Tilleggsforsikringen vil omfatte utøvelse av yrker som anses å ha forhøyet risiko for skade, se pkt. 5.9.2.2

11.3 Ekspedisjoner og høydesyke

Tilleggsforsikringen vil omfatte reiser til utilgjengelige områder, uten offentlig kommunikasjon, med dårlig infrastruktur og med behov for spesialutstyr/spesialutrustning. Forsikringen utvides også til å omfatte høydesyk og annen syklig tilstand som skyldes opphold i høyder over 4 000 meter. For eksempel vil klatring/ trekking i Himalaya og lignende områder og reiser til arktiske strøk alltid betegnes som en ekspedisjon.

11.4. Krig/terror/politisk uro

Tilleggsforsikringen vil omfatte stasjoneringsopphold i områder med forhøyet risiko for krigshandlinger, terrorhandlinger, opprør og lignende alvorlig forstyrrelse av den offentlige orden

GENERELLE VILKÅR

1. Særlige begrensninger i selskapets erstatningsplikt

1.1 Selskapet svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med jordskjelv og vulkanske utbrudd. Denne begrensning gjelder i den utstrekning det ikke uttrykkelig er presisert i bransjevilkåret at den er fraveket.

1.2 Selskapet svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med krig eller krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, opprør e.l. alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden. For forsikringer av bygninger, maskiner, løsøre, varer og driftstap knyttet til næringsvirksomhet, offentlig virksomhet og bygninger/husleietap tilhørende borettslag/boligsameie er erstatningsplikten begrenset til EUR 50 000 000 pr. hendelse, dersom den erstatningsmessige skade er forårsaket av eller står i sammenheng med en terrorhandling. For slike forsikrede ting og interesser som befinner seg utenfor Norden, Estland, Litauen og Latvia, erstattes ikke skader som står i sammenheng med terrorhandling. Med terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder en voldshandling eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser - og som fremstår å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller for å fremkalle frykt. Med hendelse forstås alle skader som rammer Selskapets og dets morselskap med øvrige filialers forsikringstakere i Norden, Estland, Litauen og Latvia innenfor et tidsrom av 48 timer. Overstiges den fastsatte grense pr. hendelse, må sikrede tåle en forholdsmessig reduksjon av erstatningsbeløpet. Denne begrensning gjelder i den utstrekning det ikke uttrykkelig er presisert i forsikringsbeviset eller i ulykkesforsikrings eller reiseforsikringsbransjevilkår, at den er fraveket helt eller delvis.

1.3 Selskapet svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller

skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med atomskade - uansett årsak - fra atomsubstans (se atomenergilooven av 12. mai 1972 nr. 28, par. 1 c og h). Unntaket gjelder ikke bruk av radioisotoper som angitt i lovens par. 1 c og som er lovlig i samsvar med lov om bruk av røntgenstråler og radium mv av 18. juni 1938 nr.1. Denne begrensning gjelder i den utstrekning det ikke uttrykkelig er presisert i forsikringsbeviset at den er fraveket.

1.4 Selskapet kan ikke gi tilsagn om dekning eller betale ut erstatning eller andre ytelser dersom dette kan medføre at selskapet handler i strid med, eller utsetter selskapet for forbud, restriksjoner eller sanksjoner vedtatt i De Forente Nasjoners organer. Det samme gjelder handels- og økonomiske sanksjoner vedtatt av EU, Storbritannia, Nord-Irland eller USA. Denne begrensning kan ikke fravikes ved avtale

2. Skjønn

Er det adgang til å kreve skjønn i henhold til forsikringsvilkårene, gjelder følgende bestemmelser om fremgangsmåten: Skjønn avgis av sakkyndige og uihildede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Hvis noen av partene ønsker det, kan han eller hun velge særskilt skjønnsmann for bestemte ting - ved avbruddstap for bestemte spørsmål. Har den ene av partene skriftlig underrettet den annen om sitt valg, plikter denne innen en uke etter at han eller hun har mottatt underretningen å gi meddelelse om hvem han eller hun velger. Før skjønnen velger de to skjønnsmenn en oppmann. Hvis noen av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet er inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne på hans eller hennes vegne av by - eller herredsretten i den rettskrets hvor skjønnen foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte. Skjønnsmennene plikter å innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsvilkårene. De to skjønnsmenn foretar verdsettelsen - besvarer spørsmålene ved avbruddstap - uten at oppmannen tilkalles. Blir de ikke enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatning skal dog ikke ligge utenfor de grenser som de to skjønnsmenns ansettelse vil medføre. Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnen bæres av partene med en halvdel hver. Er det selskapet som krever skjønn ved tingsskade, og denne annen part er forsikringstaker i egenskap av privatperson, dekker selskapet allikevel alle omkostninger ved skjønnen hvis ikke forsikringstaker selv ønsker å bære sin del. Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.

3 Renter av erstatningsbeløp

Sikrede har krav på renter overensstemmende med reglene i par. 8-4 eller par. 18-4 i lov om forsikringsavtaler av 16. juni 1989, nr. 69 (FAL).

4 Følgene av svik

Den som gjør seg skyldig i svik mot Selskapet, mister ethvert erstatningskrav mot Selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse, og Selskapet kan si opp enhver forsikringsavtale med sikrede, jf FAL par. 4-2, 4-3, 8-1 eller par. 13-2, 13-3 og 18-1, jf også pkt 9 nedenfor.

5. Frist for å gi melding om skade og for å foreta rettslige skritt samt foreldelse

5.1 Selskapet er fri for ansvar hvis:

5.1.1 sikrede ikke har meddelt kravet til Selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner det.

5.1.2 sikrede ikke har anlagt sak eller krevd nemndbehandling innen seks måneder etter at sikrede fikk skriftlig melding om at

Selskapet ikke anser seg ansvarlig og det samtidig er minnet ham eller henne om fristen, dens lengde og følgen av at den oversittes, jf FAL par. 8-5, 18-5, 20-1.

5.2 Sikredes krav foreldes også etter bestemmelsene i FAL par. 8-6 eller par. 18-6.

6. Oppsigelse i forsikringstiden

6.1 Selskapet kan si opp forsikringen:

6.1.1 hvis det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, med 14 dagers varsel, jf FAL par. 4-3 eller par. 13-3.

6.1.2 hvis det foreligger svik i forbindelse med opplysninger om risikoen, med øyeblikkelig virkning, jf FAL par. 4-3 eller par. 13-3.

6.1.3 hvis det foreligger svik ved skadeoppgjøret, med en ukes varsel, jf FAL par. 8-1 eller par. 18-1.

6.1.4 etter inntruffet skade hvis sikrede har voldt skaden forsettlig, eller sikrede har forsømt å overholde en sikkerhetsforskrift, eller skadeforløpet viser stort avvik fra det normale, eller det i løpet av de siste 12 måneder har vært minst 3 skader til sammen under denne og andre avtaler med Selskapet. Oppsigelsesfristen er 2 måneder, jf FAL par. 3-3 eller par. 12-4.

6.1.5 med 2 måneders frist der bruken av forsikringsgjenstanden eller sikredes virksomhet endres i forsikringstiden på en måte som innebærer at Selskapet ikke ville ha overtatt forsikringen om det nye forholdet hadde foreligget ved forsikringstidens begynnelse, eller er av betydning for Selskapets mulighet til å gjenforsikre, jf FAL par.3-3 eller par.12-4.

6.1.6 med 2 måneders frist ved gjentatte mislighold av premiebetalingen, jf FAL par. 3-3 eller par. 12-4.

6.1.7 eller deler av denne med 14 dagers varsel dersom sikrede har innlatt seg på aktiviteter som kan utsette selskapet eller deres reasurandører for sanksjoner eller at de opptrer i strid med reglene nevnt i pkt 1.4, jf. FAL § 3-7 eller 12-4. En oppsigelse overfor forsikringstaker får samme virkning for medforsikret. Dersom selskapet sier opp forsikringsavtalen, skal selskapet straks varsle medforsikret.

6.2 Sikrede kan si opp

6.2.1 livsforsikring når som helst i forsikringstiden. Dette punkt kan være fraveket i avtaler om kollektiv forsikring og vil i så fall fremgå av forsikringsbeviset

6.2.2 annen personforsikring når som helst med en måneds varsel. Dersom behovet faller bort eller ved andre særlige grunner, kan forsikringen sies opp umiddelbart, jf. FAL 12-3, 3.ledd. Dette punkt kan være fraveket i avtaler om kollektiv forsikring og vil i så fall fremgå av forsikringsbeviset

6.2.3 skadeforsikring dersom forsikringsbehovet faller bort eller det foreligger andre særlige grunner, jf. FAL 3-2, 2.ledd. Sikrede kan også si opp skadeforsikring for flytting til annet forsikrings-selskap med en måneds varsel. Varselet skal inneholde opplysninger om dato for flyttingen og til hvilket selskap forsikringen skal flyttes, jf. FAL 3-6, 2.ledd, 2.punktum. for at oppsigelsen skal komme inn under reglene om flytting, skal den nye forsikringen ha minst samme eller tilnærmet samme dekningsomfang. For kollektive forsikringsavtaler og forsikringsavtaler for virksomheter som kommer inn under FAL 1-3 punkt a til e, kan retten til flytting fravikes. Dette vil i så fall fremgå av forsikringsbeviset.

7. Varighet for forsikringsavtalen og beregning av premie

7.1 Forsikringen gjelder fra det tidspunkt avtale er vedtatt av partene eller fra og med en senere avtalt dato kl 00.00. Forsikringen gjelder til kl 24.00 siste dato i avtaleperioden. Tilsvarende gjelder for senere fornyelser. Det er en forutsetning at premien blir betalt innen den tid som fremgår av betalingsvarselet. Hvis det er en forutsetning at premien skal være betalt før Selskapets ansvar begynner å løpe, fremgår dette av forsikringsbeviset for den enkelte dekning.

7.2 Ved terminvis premiebetaling eller ved delvis betaling, svarer Selskapet bare for skader som inntreffer i det tidsrommet det er betalt premie for.

7.3 Dersom premien for endring eller utvidelse av forsikringen ikke betales innen betalingsfristen, vil endringen/utvidelsen bli annullert.

7.4 Opphører en løpende forsikring i avtaleperioden, har Selskapet krav på premie forholdsmessig etter den tiden forsikringen har vært i kraft, med mindre noe annet fremgår av det enkelte forsikringsvilkår.

7.5 Dersom betalingsfristen ved 2. gangs varsel ikke overholdes, opphører avtalen helt eller delvis på grunn av manglende betaling. Selskapet har i slike tilfeller krav på premie for inntil 60 dager utover den tid det har vært i ansvar. Avtalen, eller de deler av avtalen som kravet gjelder, blir annullert.

7.6 Ved terminvis premiebetaling beregnes et termintillegg.

8. Fornyelse av forsikringen

Forsikring som gjelder for en tid av minst ett år, fornyes for ett år ad gangen, hvis ikke forsikringstakeren sier opp avtalen innen 1 måned etter at Selskapet har sendt ordinært premievarsel for det nye forsikringsåret. For Selskapet er oppsigelsestiden 2 måneder før utløpet av forsikringstiden. Forsikringsvilkår og premie kan endres og blir gjeldende fra fornyelsesdag.

9. Identifikasjon

Bestemmelser om at sikredes rett til erstatning helt eller delvis bortfaller som følge av sikredes handlinger eller unnlater fra tilsvarende anvendelse ved handlinger eller unnlater fra personer som nevnt i FAL par. 4-11, annet ledd. I næringsvirksomhet gjelder dette ved handlinger eller unnlater gjort av ansatt som har det overordnede ansvar for den del av virksomheten hvor forsømmelsen er gjort.

10. Ulovlige interesser

Forsikringen omfatter kun lovlige interesser som kan verdsettes i penger.

11. Vinningsforbud

Forsikringen skal ikke føre til vinning, men skal bare erstatte det tap som virkelig er lidt innenfor rammen av forsikringsavtalen. Forsikringssummen er intet bevis for tingens eller interessens verdi.

12. Lovvalg

Norsk lovgivning gjelder for forsikringsavtalen i den utstrekning dette ikke er i strid med lov nr 111 av 27. november 1992 om lovvalg i forsikring, eller det er gjort annen avtale.

13. Verneting

Twister etter forsikringsavtalen avgjøres ved norsk domstol, med mindre det er i strid med ufravikelige regler i gjeldende lovgivning, eller det er gjort annen avtale.

14. Valuta

Premiebeløp, forsikringssummer, erstatningsbeløp m.v. som springer ut av forsikringsavtalen, regnes i norske kroner (NOK) dersom ikke annet fremgår av vilkår eller forsikringsbevis.

15. Personopplysninger - Samtykke til lagring og bruk

Forsikringstaker er gjort kjent med og aksepterer gjennom sin betaling av forsikringspremie, at de personopplysninger som vi innhenter er nødvendige for at det skal kunne administrere forsikringen, oppfylle sine avtaleforpliktelse og forøvrig forsikringstakers ønsker som kunde. Opplysningene vil også kunne benyttes for å vurdere og fatte beslutninger om forsikringers innhold og vilkårsutforming, i markedsanalyser og markedsføring. Personopplysningene kan for de nevnte formål også utleveres til selskap/ organisasjoner vi samarbeider med, så vel innenfor som utenfor EØS- og EU-området. Dersom vi har opplysningsplikt overfor offentlig myndighet, vil opplysninger bli overlevert i henhold til myndighetenes krav. Opplysningene vil også kunne benyttes for å gi forsikringstaker informasjon om våre samarbeidsorganisasjoner/tjenester

forøvrig. Etter personopplysningsloven har forsikringstaker rett til å få innsyn i de opplysninger selskapet har om seg, og rett til å kreve at selskapet retter feilaktige eller ufullstendige opplysninger. Spørsmål om selskapets bruk av personopplysninger rettes til vår personopplysningsansvarlige. Det gjøres spesielt oppmerksom på at dersom sikrede ikke ønsker direkte markedsføringshenvendelser for fremtiden, kan han/hun når som helst gardere seg mot dette ved henvendelse til oss eller det sentrale reservasjonsregisteret i Brønnøysund.

16. Rettshjelp

For denne forsikringen gjelder rettshjelpsdekningen som er beskrevet i kapittel 10.

17. Garantiordning for skadeforsikring

Selskapet er medlem av garantiordningen for skadeforsikring, se Lov om banksikring av 12.juni 1996, nr. 75 kap.2a og forskrift om garantiordning for skadeforsikring av 22.desember 2006, nr. 1617. Ordningen skal være en trygghet for sikrede dersom selskapet ikke kan betale det det plikter i henhold til inngåtte forsikringsavtaler.

Garantiordningen dekker opp til 90 prosent av hvert enkelt krav. Krav etter forsikringer som gjelder bolig og tvungen ansvarsforsikring, skal allikevel dekkes 100 prosent. Garantiordningen dekker ikke forsikringskrav utover 20 millioner kroner for hvert krav for hver sikret for hvert skadetilfelle.

Garantiordningen dekker blant annet ikke kredittforsikring, livsforsikring, energiforsikring og luftfartforsikring. Videre dekkes ikke sjøforsikring, unntatt når forsikringen gjelder skip som ikke er registreringspliktig i henhold til Lov om sjøfart (sjøloven) av 24.juni 1994, nr. 39 §11 annet ledd, eller fiskefartøyer opp til og med 50 bruttotonn som er registrert i Skipsregisteret, jf. sjøloven §11 første punktum.

Garantiordningen dekker ikke næringslivsforsikring når forsikringen gjelder foretak som ved avtaleinngåelsen eller ved senere fornyelser oppfyller minst to av følgende vilkår:

- har flere enn 250 ansatte
- har en omsetning på misnt 100 millioner kroner i følge siste årsoppgjør
- har eiendeler på minst 50 millioner kroner ifølge siste balanse

For nærmere detaljer henvises det til ovennevnte lover og forskrifter

Europeiske Reiserforsikring
Postboks 234, 1326 Lysaker
Tlf: +47 214 95 000

europeiske.no